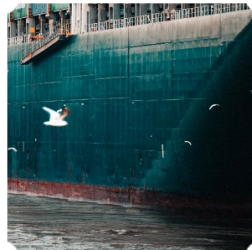
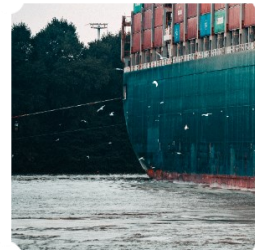
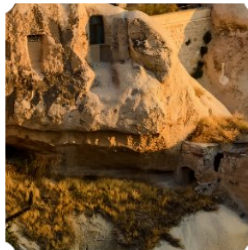
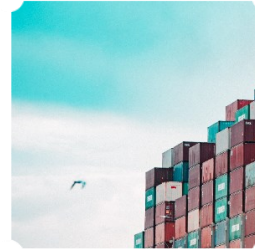
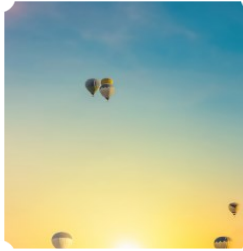

2025 - III

Sektörel Güncel Gelişmeler

Türkiye İř Bankası
İktisadi Araştırmalar Bölümü

İçindekiler

Enerji

3

İnşaat ve Konut

6

Otomotiv

9

Demir Çelik

12

Lojistik

15

Tekstil ve Hazır Giyim

17

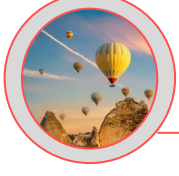
Perakende

19

Beyaz Eşya

21

Turizm

23

Tarım

25

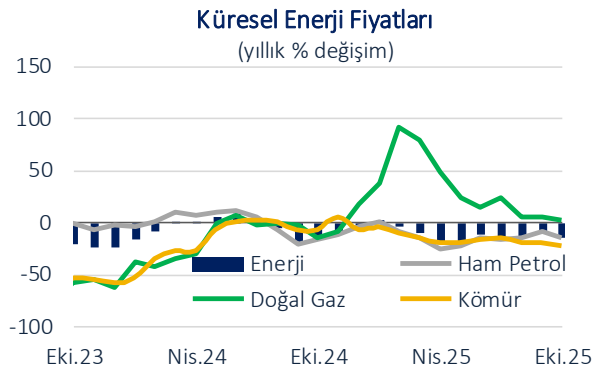
Elektrik Üretimi (yıllık % değişim)		Elektrik Tüketici Fiyatı (yıllık % değişim)		Elektrik Üretici Fiyatı (yıllık % değişim)		Küresel Enerji Fiyatları (yıllık % değişim)	
2024	6,5	2024	15,2	2024	2,2	2024	-5,1
2025 Ç2	3,3	2025 Ç2	85,6	2025 Ç2	21,0	2025 Ç2	-16,4
2025 Ç3	4,9	2025 Ç3	37,5	2025 Ç3	24,2	2025 Ç3	-12,1

2025 yılının ikinci çeyreğinde artan ticari belirsizlikler ve küresel ekonomik aktiviteye ilişkin endişeler nedeniyle sert düşüşler kaydeden enerji fiyatları, yılın üçüncü çeyreğinde sınırlı bir toparlanma göstermiş olsa da uzun dönem ortalamalarının önemli ölçüde altında kalmaya devam etmiştir. Dünya Bankası'nın petrol, doğal gaz ve kömür fiyatlarından oluşan enerji fiyat endeksi üçüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe göre %1,2 oranında artmış, ancak geçen yılın aynı dönemine kıyasla %12,1 düşüş kaydetmiştir. Aylık bazda incelendiğinde Haziran'dan en güncel veri olan Ekim'e kadar gerileme eğilimini sürdüren endekste Ekim verisinin Mayıs 2021'den bu yana gerçekleşen en düşük ikinci değer olması dikkat çekmiştir.

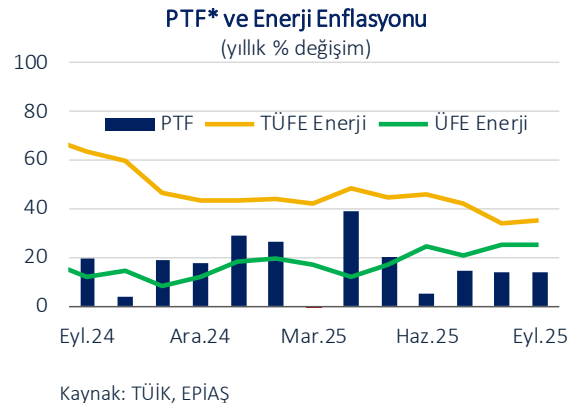
İsrail-İran geriliminin yarattığı sert dalgalanmaların ardından, yılın üçüncü çeyreği itibarıyla küresel petrol piyasasında jeopolitik risk priminin kademeli olarak gerilediği ve fiyat oluşumunun yeniden temel arz-talep dinamiklerine dayandığı gözlenmiştir. Bu dönemde Brent petrol varil fiyatının ağırlıklı olarak 68–70 USD aralığında dalgalandığı, zayıflayan küresel büyüme görünümü ve özellikle Çin ekonomisine ilişkin aşağı yönlü sinyallerin talep tarafını belirgin biçimde baskıladığı, buna ek olarak OPEC+ ülkelerinin gönüllü kesintileri kademeli olarak geri almaları ve OPEC dışı üretim artışının küresel arz fazlasını güçlendirdiği izlenmiştir. Söz konusu gelişmelerin etkisiyle üçüncü çeyrek sonundan itibaren petrol fiyatlarında aşağı yönlü eğilim belirginleşmiş, Brent türü ham petrol varil fiyatı Ekim–Kasım döneminde kademeli gerileyerek 60 USD seviyelerine yaklaşmıştır. Kasım ortasından itibaren ise 62–65 USD bandında hareket etmektedir.

Küresel doğalgaz fiyatları yılın üçüncü çeyreğinden itibaren, ilk yarıdaki keskin yükselişin ardından normalleşme sürecine girmiştir. Katar, ABD ve Avustralya'da devreye giren yeni LNG kapasitesi ile ABD'nin yüksek kaya gazı üretimi piyasada erişilebilir doğalgaz miktarını artırmıştır. Avrupa depolarının sezona yüksek dolulukla girmesi ve sanayi talebinin zayıf seyri, arz-talep dengesini arz lehine genişletmiş, tüm bu gelişmeler sonucu oluşan güçlü LNG arzının etkisiyle fiyatlar kademeli olarak gerilemiştir. Dünya Bankasının Avrupa, Japonya ve Amerika doğalgazlarından oluşturduğu fiyat endeksi yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %4,8 değer kaybetse de yıllık bazda %10,6 yükselmesi dikkat çekmiştir. Ekim ayında da endekste üçüncü çeyreğe göre sınırlı bir yükseliş kaydedilmiştir.

Küresel kömür fiyatlarındaki zayıf seyrin yılın üçüncü çeyreğinde de ağırlıklı olarak korunmuş, Çin ve Hindistan'da yüksek stok seviyeleri ile Avrupa'da kömürle elektrik üretiminin gerilemesi fiyatlar üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturmaya devam etmiştir. Dünya bankası verilerine göre Avustralya ve Güney Afrika menşeli kömür fiyatlarının ortalaması yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,5 gerileme kaydetmiştir.

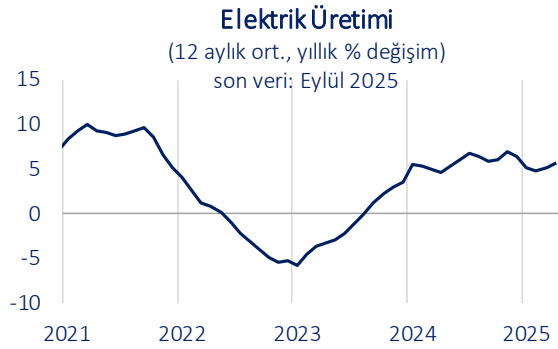

*Piyasa Takas Fiyatı

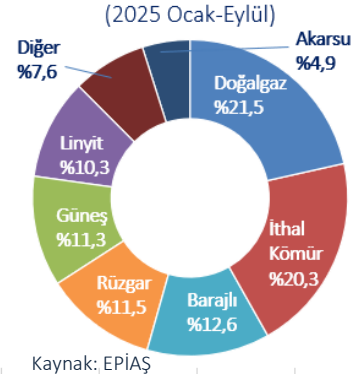
Yurt içinde enerji fiyatları 2025 yılında küresel eğilimlerin aksine yükselişini sürdürmektedir. Kasım itibarıyla özel kapsamlı TÜFE göstergelerindeki enerji fiyatlarında yıllık ve aylık bazda sırasıyla %36 ve %1,86 artış görülmüştür. Yİ-ÜFE göstergeleri içerisindeki enerji fiyatlarında ise söz konusu dönemde aylık bazda %0,5 düşüş kaydedilirken, yıllık bazda %27,4 artış yaşanmıştır.

Yurt içinde elektrik enerjisi üretimi 2025 yılının ilk dokuz ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %4,3 oranında artarak 269,3 TWh seviyesinde gerçekleşmiştir. İlgili dönemde, Türkiye’de elektrik üretiminde kaynak dağılımının değiştiği gözlenmektedir. 2024’ün aynı döneminde hidroelektrik santrallerin üretimdeki payı %23,4 iken bu oran 2025’te %17,5’e gerilemiştir. Bu düşüşte, güneş ve rüzgar enerjisine yönelimin artması ve artan su stresi sonucu mevsim normallerinin altında gerçekleşen yağışlar etkili olmuştur. Buna karşılık, doğalgaz santrallerinin üretimdeki payı %17,6’dan %21,5’e, güneş enerjisinin payı da %8,1’den %11,3’e yükselerek kuraklığın etkilerini telafi edici bir rol üstlenmiştir. Diğer kaynakların payı incelendiğinde 2025 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla üretimin %32,2’sinin kömürden, %11,5’inin de rüzgar enerjisinden sağlandığı gözlenmektedir. Söz konusu dönemde yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimdeki payı 2024 yılına göre 2 puan azalarak %45,8 seviyesine gerilemiştir.

Kaynak: TEİAŞ

Elektrik Üretiminde Kaynakların Dağılımı

TEİAŞ verilerine göre, 2025 yılının ilk dokuz ayında elektrik üretiminde toplam kurulu güç 2024 yılının sonuna göre 5,2 GW artışla 121,4 GW seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu artışın yaklaşık 4 GW’lık kısmı lisanssız güneş enerjisi santrallerinden, 1 GW’ı ise rüzgar enerjisi santrallerinden kaynaklanmıştır. Böylece, Eylül 2025 itibarıyla yenilenebilir enerji santrallerinin toplam kurulu güç içerisindeki payı %61,8 seviyesine ulaşmıştır. Ülkemizdeki kurulu gücün %40’ını termik (doğal gaz, kömür vb.), %28 ini hidrolik, %20’sini güneş ve %12’sini rüzgâr santralleri oluşturmaktadır.

Uluslararası Enerji Ajansı’nın 2025 tarihli World Energy Outlook (WEO) 2025 ve Renewables 2025 raporları birlikte değerlendirildiğinde, önümüzdeki on yıla ilişkin küresel enerji görünümünün temel ekseninin hızlanan elektrikleşme ve yenilenebilir odaklı dönüşüm olduğu görülmektedir. WEO 2025’te, farklı senaryolarda küresel enerji talebi artmaya devam ettiği, fosil yakıt talebinin bu on yılın sonuna doğru zirve seviyelerine yaklaştığı görülmektedir. Özellikle elektrik talebinin daha hızlı bir ivme göstererek 2035’e kadar %40 yükselmesi

Kurulu Gücün Kaynaklara Göre Dağılımı (Eylül 2025)

Kaynak: TEİAŞ, EPIAŞ

beklenmektedir. Bu ek talebin neredeyse tamamının düşük emisyonlu kaynaklardan karşılanacağı öngörülmektedir. Veri merkezleri ve yapay zekâ uygulamalarının ise küresel elektrik talebi artışının %10'undan azını açıklamakla birlikte, özellikle ABD'de daha belirgin bir talep baskısı yaratmaktadır. Renewables 2025 raporu ise 2025–2030 döneminde küresel yenilenebilir elektrik kurulu gücünün yaklaşık 4.600 GW artacağını ortaya koymaktadır. Bu artış, önceki beş yıllık döneme kıyasla iki kat daha büyük bir büyümeye işaret etmektedir. İlave kapasitenin yaklaşık %80'inin güneş enerjisinden sağlanması beklenmektedir. Bu büyüklük, bugün Birleşik Krallık, AB ve Japonya'nın toplam kurulu gücüne yakın bir seviyeye denk gelmektedir. Her iki çalışma da mevcut büyüme patikasının güçlü olduğuna işaret etmekle birlikte, COP28 kararlarında yer alan ve COP30'da da yeniden teyit edilen 2030'a kadar yenilenebilir kapasitenin üç katına çıkarılması hedefiyle tam uyum sağlanabilmesi için şebeke ve depolama yatırımlarında mevcut politikaların ötesine geçecek bir hızlanmanın gerekli olduğu vurgulanmıştır.

EPDK Kurulu'nun 30 Ekim 2025 tarihli kararıyla, 1 Ocak 2026'dan itibaren uygulanacak son kaynak tedarik tarifi kapsamında mesken tüketici grubunun yıllık tüketim limiti 5.000 kWh'den 4.000 kWh'e indirilmiştir. Böylece yüksek tüketimli meskenlerin daha geniş bir kısmının ulusal tarifieden çıkarak toptan elektrik fiyatları ve YEKDEM maliyetlerine duyarlı son kaynak tarifi yapısına geçilmesi öngörülmüştür.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, YEKA GES-2025 kapsamında Bolu, Erzurum (iki ayrı saha), Eskişehir, Kahramanmaraş, Mardin, Van ve Manisa'daki sekiz GES sahası için başvuruları almış; toplam 650 MW'e bağlantı kapasitesine karşılık 38 şirketten 77 başvuru gelmiştir. Manisa'daki Demirköprü rezervuarında planlanan 35 MW'e büyüklüğündeki Demirköprü Yüzer GES projesi Türkiye'nin ilk yüzer güneş santrali olarak öne çıkmış ve tek başına 11 başvuru almıştır. İlgili projeler kWh başına 3,25 EURcent/kWh elektrik birim fiyatı ve 40-285 bin EUR/MW aralığında değişen katkı payları ile neticelenmiştir.

Eylül ayında Cumhurbaşkanının Beyaz Saray ziyareti kapsamında, iki ülke arasında 100 milyar USD tutarındaki ticaret hacmi hedefine de katkı sağlayacak, uzun vadeli sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tedariki ve stratejik Sivil Nükleer İşbirliği Mutabakat Zaptı (MoU) imzalanmıştır. Bu çerçevede, ziyaret sonrasında ABD Başkanı Trump Türkiye'nin Rusya'dan petrol alımını sonlandıracağına inandığını açıklamıştır. Bu durum, Türkiye'nin orta vadede Rus enerji kaynaklarına bağımlılığını azaltacağı yönündeki beklentileri güçlendirmiştir. Nitekim Kasım ayında basına yansıyan gelişmelere göre Türkiye'nin Rusya menşeli Urals tipi ham petrol ithalatını kademeli olarak azaltarak Kazakistan ve Irak kaynaklı ham petrollere yöneldiğine işaret etmektedir.

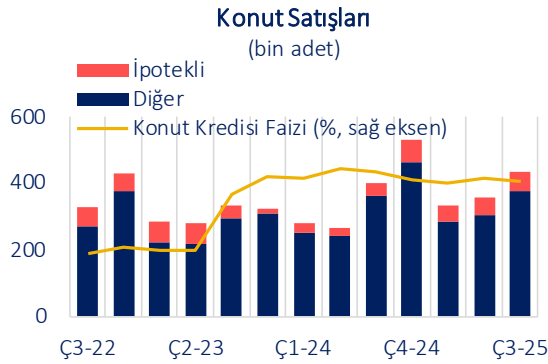
Temel Göstergeler

	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Elektrik Üretimi (yıllık % değişim)	2,1	9,9	4,6	3,3	4,9	3,8	5,2	5,7
Üretimde Yenilenebilir Kaynakların Payı (%)	40,5	37,8	41,1	54,7	42,6	43,2	43,1	41,2
Elektrik Tüketici Fiyatı (yıllık % değişim)	38,8	38,0	47,5	85,6	37,5	37,7	37,9	36,9
Elektrik Üretici Fiyatı (yıllık % değişim)	20,8	11,9	24,1	21,0	24,2	22,1	26,7	23,8
Ortalama Piyasa Takas Fiyatı (yıllık % değişim)	40,6	49,2	17,7	21,4	14,2	14,5	14,2	13,9
Küresel Enerji Fiyatları (yıllık % değişim)	-7,1	-9,6	-3,2	-16,4	-12,1	-13,5	-14,2	-8,1
Ham Petrol Fiyatı (yıllık % değişim)	-8,6	-11,2	-7,9	-21,1	-13,4	-16,9	-14,6	-8,2
Doğal Gaz Fiyatı (yıllık % değişim)	-2,4	-3,5	65,8	27,6	10,6	23,2	4,7	5,2
Kömür Fiyatı (yıllık % değişim)	-1,3	-2,6	-9,5	-18,2	-17,5	-15,0	-18,5	-19,0
Sektörel Kredilerdeki Payı* (%)	6,4	5,9	5,7	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3
Takipteki Krediler Oranı* (%)	3,3	2,9	2,7	2,4	2,3	2,3	2,4	2,3

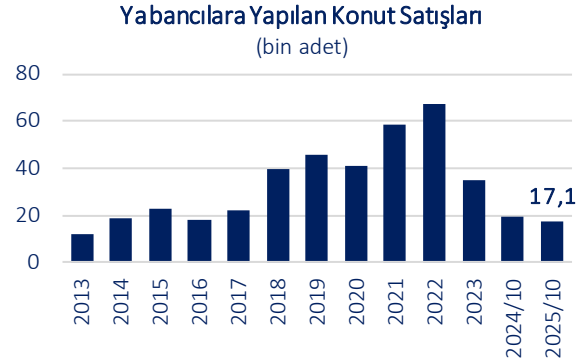
Konut Satışları (yıllık % değişim)		Konut Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)		Yapı Ruhsatı Sayısı (yıllık % değişim)		Bina İnşaatı Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	
2024	20,6	2024	-10,7	2024	-7,7	2024	21,0
2025 Ç2	34,1	2025 Ç2	-2,5	2025 Ç2	96,8	2025 Ç2	24,4
2025 Ç3	8,6	2025 Ç3	-0,8	2025 Ç3	54,0	2025 Ç3	22,8

İnşaat sektörü 2025'in üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %13,9 büyümüştür. Sektörde büyümenin hızlanarak devam ettiği görülmektedir. Bu dönemde konut satışları 436.834 adede ulaşarak yıllık bazda %8,6 çeyreklik bazda %22,7 artmıştır. Konut satışları Ocak-Ekim döneminde de yıllık bazda %16,2 yükselerek 1.293.033 adete çıkmıştır. İpotekli satışlar aynı dönemde %64,0 artarken toplam satışlar içindeki payı 5,5 puan yükselerek %15,7'ye ulaşmıştır. Buna karşılık, ilk el satışların payı yıllık bazda 1,5 puan azalarak %30,7 seviyesine gerilemiştir. Veriler, kredi faizlerindeki düşüşle birlikte krediye dayalı konut satış işlemlerinin güçlendiğini ve satış hacminde ikinci el konutların baskın konumunun sürdüğünü göstermektedir.

Yabancılar yapılan konut satışları, 2025 yılının Ocak-Ekim döneminde yıllık bazda %11,3 azalarak 17.050 adet ile aşağı yönlü eğilimine devam etmiştir. Böylece, yabancılar gerçekleştirilen satışların toplam satışlar içindeki payı %1,3 seviyesine gerilemiştir. Yılın ilk dokuz aylık döneminde yurt dışı yerleşiklerin ülkemize yönelik gayrimenkul alımlarını yıllık bazda %30,9'luk artışla 2,0 milyar USD'ye yükselmiştir. Yurt içi yerleşiklerin yurt dışında gayrimenkul edinimleri de yıllık bazda %26,9 oranında azalarak 1,6 milyar USD'ye inmiştir.

Kaynak: TÜİK

Kaynak: TÜİK

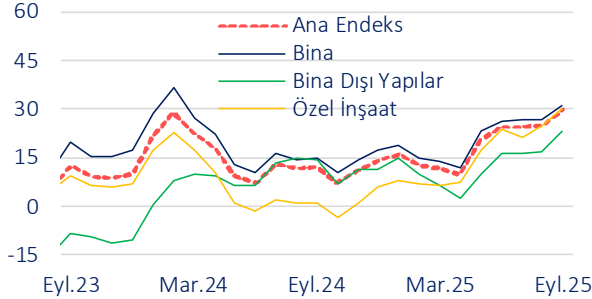
TCMB verilerine göre konut fiyatlarındaki reel gerileme 2025 yılının üçüncü çeyreğinde ivme kaybını sürdürerek %0,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Eylül ayında da Türkiye genelinde fiyatlardaki reel düşüş %0,8'e gerilemiş olup bu dönemde konut fiyatları İstanbul'da reel bazda %1,9 azalırken, Ankara'da yıl boyunca gözlenen reel artış eğilimi bir miktar zayıflayarak %5,8 seviyesine inmiştir. İzmir'de ise konut fiyatları %0,8 ile Ocak 2024'ten bu yana ilk kez reel olarak artış kaydetmiştir.

Ticari gayrimenkul piyasasında yıllık fiyat artışları 2025'in üçüncü çeyreğinde TÜFE'nin altında kalmaya devam etmiştir. Bu dönemde Türkiye genelinde ticari gayrimenkul fiyat endeksi yıllık bazda %30,0 artış kaydederken, reel olarak %2,4 azalmıştır. Üç büyük ildeki fiyat hareketleri incelendiğinde İstanbul, Ankara ve İzmir'de ticari gayrimenkul fiyatlarının sırasıyla %23,3, %32,0 ve %31,9 arttığı gözlenmiştir.

Takvim etkilerinden arındırılmış inşaat üretim endeksi Eylül ayında yıllık bazda %25,0 artarak Şubat 2018'den bu yana en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Bu dönemde bina inşaatlarındaki %31,2'lik güçlü yükseliş endekste ki genişlemeyi sürüklerken, bina dışı yapı inşaatı ve özel inşaat faaliyetleri sırasıyla %17,4 ve %25,1 artış kaydetmiştir. Deprem bölgesinde yürütülen konut ve altyapı projelerinin yanı sıra kentsel dönüşüm projeleri, bina ve bina dışı inşaat ile özel inşaat faaliyetlerini desteklemiştir.

İnşaat Üretim Endeksi

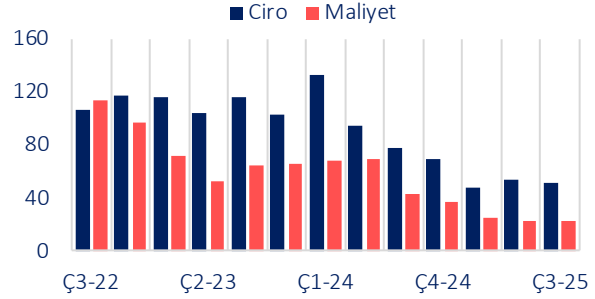
(yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

Bina İnşaatı Ciro ve Maliyet Endeksi

(yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

2025'in üçüncü çeyreğinde yapı ruhsatı verilen bina ve daire sayısı yıllık bazda sırasıyla %22,3 ve %54,0 oranında artarak 41,9 bin adet ve 282,9 bin adet düzeylerinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yapı kullanma izni verilen bina ve daire sayıları da sırasıyla %5,6 ve %22,8'lik artışla 23,6 bin adet ve 157,0 bin adet olmuştur.

İnşaat sektörü güven endeksi takvim etkisinden arındırılmış verilere göre Kasım'da aylık bazda %1,5 oranında artmasına karşılık yıllık bazda %3,3'lük düşüşle 84,9 düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde, firmaların gelecek 3 aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisinde 2,4 puanlık yükseliş dikkat çekmiştir. Ayrıca, sektör faaliyetlerini sınırlayan temel unsurların dağılımı incelendiğinde talep yetersizliği kaynaklı sorunların bir önceki aya kıyasla yükseldiği gözlenmiştir.

Konut kredilerinin 13 haftalık yıllıklandırılmış büyümesi 2025 yılının üçüncü çeyreğinde ivmelenmiştir. Temmuz ayı başında %29,1 seviyesinde gerçekleşen kredi büyümesi izleyen haftalarda artış eğilimi göstermiş ve 28 Kasım haftası itibarıyla %37,2 düzeyine yükselmiştir. Bu oran, 14 Kasım haftası dışında (%38,1), Şubat 2025'ten bu yana kaydedilen en yüksek büyüme hızına işaret etmektedir.

TÜİK verilerine göre 2025'in üçüncü çeyreğinde inşaat sektöründe istihdam yıllık bazda %5,1'lik artışla 2,3 milyon kişi olmuştur. Böylece sektör istihdamı çeyreklik bazda %6,7 ile 2023 yılının üçüncü çeyreğinden beri en hızlı artışı kaydetmiştir.

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan verilere göre yurt dışı müteahhitlik hizmetleri kapsamında Türk inşaat sektörü 2025 yılının Ocak-Eylül döneminde toplam 9,2 milyar USD tutarında 128 proje üstlenmiştir. Bu dönemde yurt dışında en çok iş üstlenilen ülke 4 milyar USD ile Romanya olurken, bu ülkeyi sırasıyla 1 milyar USD ile Irak ve 646 milyon USD ile İngiltere izlemiştir. ENR (Engineering News Record) Dergisi tarafından Ekim ayında açıklanan "Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi" listesinde Türkiye 2025 yılı Ocak-Eylül döneminde, yurt dışı müteahhitlik faaliyet gelirleri bakımından 45 firma ile ikinci sıradaki yerini korumuştur. Yayımlanan listede ilk 50 firma arasında 2 Türk firması, ilk 100 firma arasında ise 8 Türk firması bulunurken, enerji alt sektörü listesinde bir adet Türk firması da ilk 10'da yer almaktadır. Ayrıca, ENR müteahhitlik firmaları için zorlukların giderek arttığına dikkat çekerken, bölgesel çatışmaların tedarik zincirlerinde aksamalara ve maliyetlerde dalgalanmalara yol açtığını, bunun da bazı küresel pazarlarda kârı önemli ölçüde düşürdüğüne vurgu yapmıştır.

Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri			
2024		Ocak-Eylül 2025	
Ülke	Proje Bedeli (milyar USD)	Ülke	Proje Bedeli (milyar USD)
BAE	6,1	Romanya	4,0
S.Arabistan	5,8	Irak	1,0
Uganda	3,1	İngiltere	0,6
Kazakistan	1,7	Macaristan	0,5
Cezayir	1,7	D.Kongo	0,4
Gabon	1,6	Kuveyt	0,4
Polonya	1,5	Türkmenistan	0,4
Irak	1,2	Azerbaycan	0,3
Romanya	1,1	Katar	0,3
Diğerleri	7,4	Diğerleri	1,2
Toplam	31,2	Toplam	9,2

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Sektör temsilcileri, enerji verimliliği hedefleri ve yeşil dönüşüm süreçlerinin maliyet yapısı üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturduğunu ifade etmektedir. Ayrıca inşaat malzemeleri sanayisinde yaşanan finansman koşullarındaki sıkılığın, tedarik zincirindeki kırılmalıkların ve dış pazar koşullarına ilişkin belirsizliklerin de sektörün arz-maliyet dengesinde ilave risk unsurları yarattığı değerlendirilmektedir.

2026-2028 dönemine ilişkin olarak Eylül ayında yayımlanan Orta Vadeli Program (OVP), makroekonomik ve finansal istikrarın güçlendirilmesi, kamu mali disiplininin korunması, yeşil ve dijital dönüşümün hızlandırılması ve kayıt dışılıkla mücadele eksenlerinde yapılandırılmıştır. Bu çerçevede, konut ve inşaat alanında sosyal konut üretiminin artırılması ve arz-talep dengesinin düzenlenmesi, afet riski yüksek bölgelerde kentsel dönüşümün önceliklendirilmesi ile kira kontratlarının dijital ortama taşınması gibi konular öne çıkmaktadır.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından duyurulan “Yüzyılın Konut Projesi” kapsamında; sosyal konut, gençlere yönelik konutlar, emeklilere özel konut kontenjanları yanı sıra altyapısı hazırlanmış arsa tahsisi ve konut yapımına yönelik uygun maliyetli kredi imkanları yer almaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan güncel açıklamalara göre söz konusu projeye başvurular 10 Kasım tarihinde başlamış, bu tarihten Kasım sonuna dek 5 milyondan fazla kişi sisteme başvuru yapmıştır. Ayrıca, yapılan açıklamada proje kapsamında ilk kuranın 29 Aralık’ta çekileceği ve ilk teslimlerin Mart 2027’de başlayacağı ifade edilmiştir. Söz konusu sosyal konut projesinin uygun fiyatlı konuta erişimin kolaylaştırılarak, kamu öncülüğünde sektörde uzun vadeli üretim kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik teşvikleri desteklemesi beklenmektedir.

Kentsel Dönüşüm Başkanlığı tarafından arsa temini ve kentsel dönüşüm programlarının güçlendirmesi amacıyla Ekim’de 29 ilde 449 taşınmazın, Kasım ayında ise 51 ilde 512 arsanın açık artırma yöntemi ile satışa çıkarması dönüşüm projelerinin hız kazanma eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Temel Göstergeler

	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Büyüme (reel, GSYH inşaat alt kalemi)	11,4	10,3	8,6	10,9	-	-	-	-
Bina İnşaatı Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	23,9	23,7	17,6	24,4	22,8	33,7	23,0	14,2
Konut Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)	-13,5	-12,3	-5,6	-2,5	-0,8	-0,5	-1,2	-0,8
Konut Satışları (yıllık % değişim)	20,3	62,9	20,1	34,1	8,6	12,4	6,8	6,9
İpotekli (yıllık % değişim)	3,9	292,4	87,3	115,9	45,3	60,3	45,2	34,4
Diğer (yıllık % değişim)	22,5	50,4	12,7	26,1	4,5	7,6	2,5	3,4
Yabancıların Gayrimenkul Yatırımları (milyon USD)	653	634	415	444	740	358	202	180
Yapı Ruhsatı Sayısı (yıllık % değişim)	-18,3	-14,4	-18,2	96,8	54,0	-	-	-
Yapı Kullanım İzni (yıllık % değişim)	8,4	23,5	-21,4	45,2	22,8	-	-	-
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	8,8	8,7	8,5	8,5	8,9	8,7	8,7	8,9
Takipteki Krediler Oranı (%)								
İnşaat Sektörü	3,8	3,8	3,9	4,0	3,7	3,9	3,8	3,7
Konut Kredileri	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Otomotiv Üretimi (adet, yıllık % değişim)		Yurt İçi Araç Satışları (yıllık % değişim)		Kapasite Kullanım Oranı (%)		İhracat (adet, yıllık % değişim)	
2024	-7,0	2024	0,1	2024	76,6	2024	-0,5
2025 Ç2	9,8	2025 Ç2	17,4	2025 Ç2	74,0	2025 Ç2	16,6
2025 Ç3	10,7	2025 Ç3	17,6	2025 Ç3	69,7	2025 Ç3	1,5

Trump yönetiminin Eylül sonunda yaptığı açıklamaya göre, ABD'nin AB menşeli otomobil ve otomotiv parçalarına uyguladığı ithalat tarifelerini 1 Ağustos 2025'ten itibaren geriye dönük olacak şekilde %25'ten %15'e indirmesi sektör üzerindeki maliyet baskısını nispeten hafifletmiştir. Öte yandan, %15 seviyesinin tarihsel ortalamaların üzerinde kalmaya devam etmesi söz konusu düzenlemenin küresel otomotiv ticaretindeki temel dinamikleri kademeli olarak yeniden şekillendirebileceğine işaret etmektedir. Bu çerçevede sektör temsilcileri, üretim merkezlerinin coğrafi dağılımı, tedarik zinciri yapılanması ve ihracat stratejilerinde yeni bir uyum sürecinin gündeme gelebileceğini belirtmektedir.

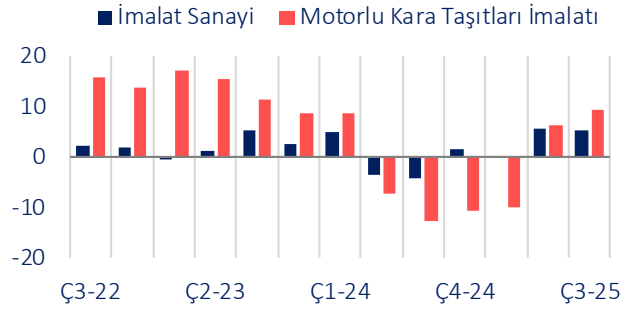
Çin'in nadir toprak elementleri ve elektrikli araç motorlarında kullanılan mıknatısların ihracatına Nisan 2025'ten itibaren sıkı kontrol uygulamaya başlaması küresel tedarik zincirlerini doğrudan etkilemiştir. Özellikle ABD ve AB'deki üreticiler ile otomotiv yan sanayi kuruluşları bu kısıtlamaların sektörde üretimi durma noktasına getirme riski taşıdığını değerlendirmektedir.

Yurt içinde otomotiv üretimi 2025'in üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %10,7 artmış, bu gelişmede ticari araç üretiminde görülen %30,4'lük hızlı yükseliş belirleyici olmuştur. Otomobil üretimi de %1,0 ile 2024 yılının ilk çeyreğinden beri ilk kez genişlemiştir. TÜİK'in açıkladığı takvim etkisinden arındırılmış verilere göre motorlu kara taşıtları imalatı yılın üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %9,5 ile son 8 çeyreğin en güçlü artışını kaydetmiş, imalat sanayi genelindeki yıllık %5,3 oranındaki artıştan olumlu ayrılmıştır.

Küresel Araç Üretimi Sıralaması (adet bazında)			
Ülke	2024	2025	2025 Tahmin (bin adet)
Çin	1	1	32.727
ABD	2	2	10.738
Japonya	3	3	8.138
Hindistan	4	4	6.417
Almanya	5	5	4.256
Meksika	6	6	4.111
Güney Kore	7	7	4.048
Brezilya	8	8	2.753
İspanya	9	9	2.234
Türkiye	11	10 ↑	1.512

Kaynak: TAYSAD

Motorlu Kara Taşıtları Sanayi Üretim Endeksi
(tea, 2021=100, yıllık % değişim)

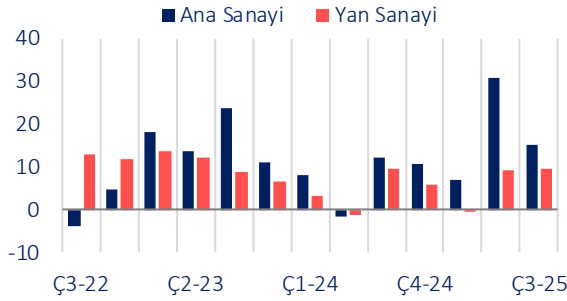

Kaynak: TÜİK

Otomotiv ihracatı yılın üçüncü çeyreğinde adet bazında %1,5, değer bazında %13,1 oranında yükselmesine karşın çeyreklik bazda sırasıyla 15,1 puan ve 10,8 puan ivme kaybetmiştir. Böylelikle, sektör ihracatının toplam üretim içindeki payı bir önceki çeyreğe göre 2,4 puan azalarak %73,6'ya gerilemiştir. Aynı dönemde sektörün ana sanayi ihracatı yıllık bazda %15,1'lik artışla 6,3 milyar USD, yan sanayi ihracatı da %9,5'luk yükselişle 2,8 milyar USD düzeyine ulaşmıştır. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre 2025 yılının Ocak-Ekim döneminde sektörün ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %11,6 artarak 34 milyar USD olmuştur. Bu tutar, aynı dönemde Türkiye'nin toplam ihracatı içerisinde %17,5'lik bir paya karşılık gelmektedir.

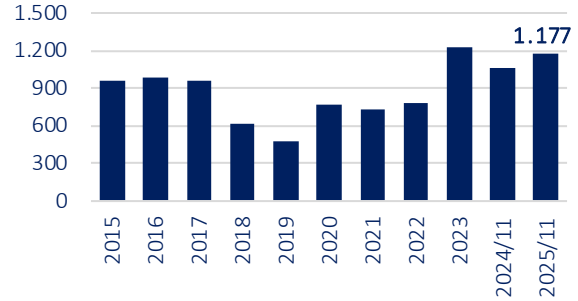
Yurt içi otomobil ve hafif ticari araç satışları üçüncü çeyrekte yıllık bazda %17,6 artışla 320 bin adet düzeyinde gerçekleşmiştir. Otomobil satışları bir önceki yılın aynı dönemine göre %19,9 artarak 255 bin adet, hafif ticari araç satışları da %9 oranında genişleyerek 65 bin adete yükselmiştir. Kasım ayında satışlar yıllık bazda %9,8 artışla 133 bin adet olarak kaydedilmiştir. Söz konusu seviye, 2025 yılı Ocak-Kasım dönemi satış ortalamasının (107 bin adet) oldukça üzerinde olmasının yanı sıra tarihsel olarak Kasım aylarında ulaşılan en yüksek satış adeti olmuştur. Ayrıca, Ağustos (102 bin adet), Eylül (110 bin adet) ve Ekim (116 bin adet) aylarında yapılan satışlar da tarihsel olarak en yüksek Ağustos, Eylül ve Ekim ayları satış adetine işaret etmektedir. 2021 yılından beri aralıksız artan pazardaki ithal ürün talebi yılın ilk on aylık döneminde %72,0 ile yüksek seyrini sürdürmüştür. Bu dönemde otomobil ve hafif ticari araç pazarlarında ithal payı sırasıyla %70,2 ve %78,9 olarak kaydedilmiştir.

Otomotiv Sanayi İhracatı
(yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

Otomotiv Satışları
(bin adet)

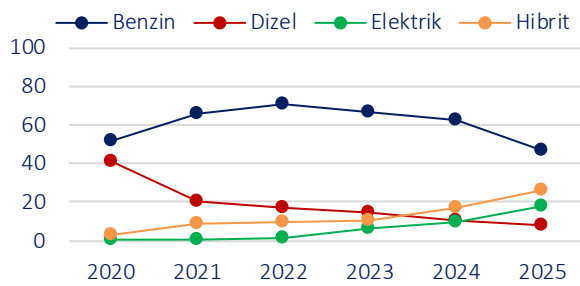

Kaynak: ODMD

Elektrikli ve hibrit araç satışlarındaki güçlü artış eğilimi 2025 yılının Ocak-Kasım döneminde artarak devam etmiştir. Bu dönemde elektrikli ve hibrit araç satışları yıllık bazda sırasıyla %100,1 ve %71,3 oranında artarak 166.665 adet ve 251.992 adet düzeyine ulaşmıştır. Böylece her iki motor türünün toplam pazardaki payı geçen yılın aynı dönemine kıyasla 17,4 puanlık artışla %44,7 seviyesine yükselmiştir. Aynı dönemde satılan araçların %4,1'i 160 kW üstü, %13,6'sı ise 160 kW altı elektrikli araçlar olarak kaydedilmiştir. Bu durum, özellikle giriş ve orta segment araçlarda elektrifikasyonun kalıcılaştığını göstermektedir.

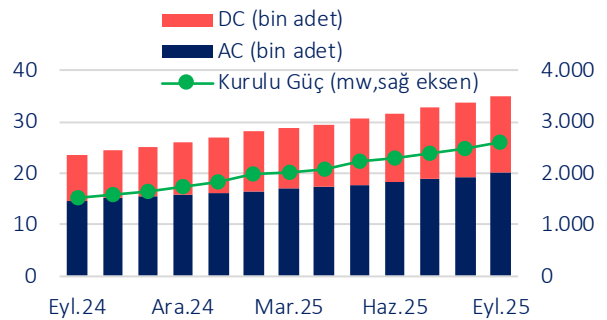
Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun (EPDK) verilerine göre Eylül ayı itibarıyla elektrikli şarj soket sayısı %57'si hızlı (DC), %43'ü yavaş şarj üniteleri (AC) olmak üzere yıllık bazda %49,7'lik artışla 35.002 adet düzeyine ulaşmıştır. Aynı dönemde şarj istasyonlarının toplam kurulu gücü bir önceki yılın aynı dönemine göre 1.077 MW artarak 2.588 MW'a yükselmiştir.

Motor Türüne Göre Satışlar
(Ocak-Kasım, % pay)

Kaynak: ODMD

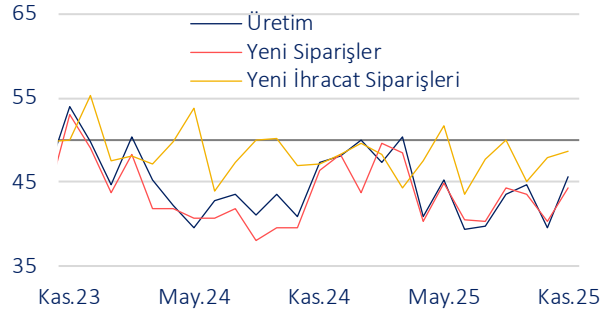
Toplam Şarj Noktası Sayısı ve Kurulu Güç

Kaynak: EPDK

İstanbul Sanayi Odası tarafından yayımlanan Sektörel PMI verilerine göre kara ve deniz taşıtları imalatı endeksi Kasım'da aylık bazda 3,2 puan artarak 45,9 düzeyine yükselmiştir. Bu dönemde üretim ve yeni siparişler bir önceki aya göre sırasıyla 6,1 puan ve 4,0 puan ile hızlı artarken, yeni ihracat siparişleri nispeten ılımlı yükselmiştir. Bununla birlikte, sektörde girdi maliyetleri enflasyonu üst üste ikinci ayda da gerileyerek son dört ayın en düşük hızında gerçekleşmiştir.

İSO Kara ve Deniz Taşıtları PMI Endeksi

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası

24 Temmuz tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ÖTV ve matrah düzenlemesinin etkileri yılın son çeyreğinde belirginleşmiştir. Düzenlemenin ardından özellikle elektrikli araçlarda vergi avantajının azalması fiyat-talep dengesinin yeniden ayarlanmasına neden olmuştur. Bu kapsamda, bataryalı elektrikli araç (BEV) segmentinde fiyatlandırma stratejileri ve ürün konumlandırmaları düzenlemenin belirlediği teknik çerçevelere göre yeniden şekillenmiştir.

22 Eylül 2025 tarihli Resmi Gazete'de ithal otomobillere uygulanan ek mali yükümlülük ve ilave gümrük vergisi oranlarında değişikliğe gidilmiştir. 22 Kasım itibarıyla yürürlüğe giren yeni uygulamaya göre, ABD ve Çin'den ithal edilen konvansiyonel ve plug-in hariç hibrit otomobiller için hem oransal hem de adet başına minimum ödenmesi gereken ek mali yükümlülük tutarlarında indirim yapılmış, Japon menşeli araçlar başta olmak üzere Meksika ve Güney Afrika'dan ithal edilen birçok marka ve modelin fiyatına da ek mali yükümlülük ve ilave gümrük vergisinden kaynaklanan tutarlarla birlikte asgari 500 bin TL artış yansımıştır.

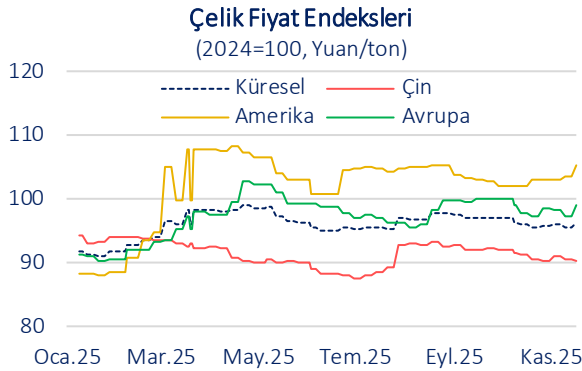
Temel Göstergeler

	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Toplam Üretim (adet, yıllık % değişim)	-13,4	-7,9	-9,1	9,8	10,7	10,2	37,0	-0,1
Otomobil (adet, yıllık % değişim)	-12,9	-6,6	-7,0	-1,9	1,0	1,1	46,4	-14,7
Ticari Araç (adet, yıllık % değişim)	-14,4	-10,7	-12,9	34,0	30,4	31,1	25,6	32,9
Toplam Yurt İçi Araç Satışları (adet, yıllık % değişim)	-8,8	3,6	-6,5	17,4	17,6	14,5	12,8	25,7
Otomobil (adet, yıllık % değişim)	-9,0	1,5	-4,1	15,1	19,9	14,7	18,5	26,8
Ticari Araç (adet, yıllık % değişim)	-7,9	12,0	-15,5	27,6	9,0	14,0	-6,8	21,7
İhracat (milyar USD)	8,0	9,1	8,3	9,3	9,0	3,4	2,3	3,2
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	11,2	8,9	4,4	23,9	13,1	25,4	2,2	10,2
İhracat (adet, % değişim)	3,4	-0,1	-0,8	16,6	1,5	13,6	-10,4	-2,8
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,4	3,4	3,5
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,2	0,2	0,3	0,5	0,6	0,5	0,6	0,6

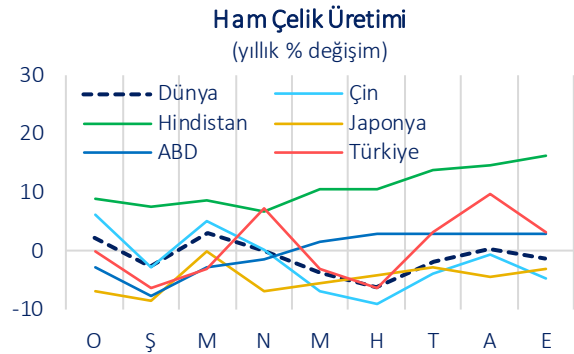
Küresel Ham Çelik Üretimi (yıllık % değişim)		Kapasite Kullanım Oranı		İhracat ¹ (yıllık % değişim)		Hurda Çelik Fiyatı (USD, yıllık % değişim)	
2024	9,2	2024	%74,5	2024	6,6	2024	-5,4
2025 Ç2	-3,4	2025 Ç2	%73,0	2025 Ç2	6,1	2025 Ç2	-15,0
2025 Ç3	-0,9	2025 Ç3	%74,1	2025 Ç3	-1,0	2025 Ç3	-15,6

Küresel ham çelik üretimi, 2025'in üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %0,9 gerileyerek 437,2 milyon ton seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde üretim Çin'de (-%3,1) ve Japonya'da (-%3,4) düşüş kaydederken, Hindistan'da (%14,9) ve ABD'de (%2,9) artış görülmüştür. Böylelikle, yılın ilk dokuz ayında dünya ham çelik üretimi, en büyük üretici olan Çin'deki gerilemenin etkisiyle yıllık bazda %1,6 oranında azalarak 1,4 milyar tona inmiştir. Aynı dönemde ikinci büyük üretici konumundaki Hindistan'ın ham çelik üretimi ise %10,5 artarak 122,4 milyon ton düzeyine ulaşmıştır.

Yılın üçüncü çeyreğinde metal emtia fiyatları dalgalı bir görünüm sergilemiştir. Demir cevheri fiyatları önceki çeyrek sonuna göre %8,9 oranında yükselirken, aynı dönemde hurda metal fiyatları %4,1 oranında gerilemiştir. Bu gelişmelerle birlikte küresel çelik fiyatları Kasım ayında 31 Aralık 2024 tarihine kıyasla %3,9; Amerika ve Avrupa bölgelerinde ise sırasıyla %17,8 ve %6,6 oranında artış göstermiştir. Buna karşılık, küresel çelik fiyatları Kasım ayı sonu itibarıyla geçen yıl ortalamasının yaklaşık %5 altında seyretmektedir.

Kaynak: Datastream

Kaynak: Dünya Çelik Birliği (WSA)

Dünya Çelik Birliği (WSA), Ekim ayında yayımladığı Kısa Vadeli Görünüm raporunda küresel çelik tüketiminin 2025 yılında yatay seyrederek 1,7 milyar ton düzeyinde kalacağını, 2026'da ise %1,3 artışla 1,8 milyar ton seviyesine yükseleceğini öngörmüştür. Raporda, gelecek yıl Çin'deki talep daralmasının hızının yavaşlamasının yanı sıra Hindistan, Vietnam, Mısır ve Suudi Arabistan gibi gelişmekte olan ekonomilerdeki güçlü büyümenin küresel çelik tüketimini desteklemesinin beklendiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte, yüksek üretim maliyetleri, artan ticaret gerilimleri ve jeopolitik belirsizliklerin sektör üzerinde oluşturduğu baskının önümüzdeki dönemde de sürebileceği değerlendirilmektedir.

Avrupa Komisyonu 7 Ekim tarihinde, Mart 2025'te kabul edilen Çelik ve Metal Eylem Planı'nın (SMAP) devamı niteliğinde yeni bir koruma paketi açıklamıştır. Komisyon, küresel kapasite fazlasına bağlı olarak AB çelik sanayisi üzerinde oluşan haksız rekabet baskısını azaltmak amacıyla gümrüksüz ithalat hacmini yıllık 18,3 milyon tonla sınırlandırmayı (2024 çelik kotalarına göre %47'lik bir düşüş) ve bu seviyeyi aşan ithalata %50 oranında gümrük vergisi uygulanmasını öngören bir çerçeve sunmuştur. Paketin onaylanması halinde, söz konusu düzenlemelerin Haziran 2026'da sona erecek mevcut AB çelik koruma önlemlerinin yerini alması beklenmektedir.

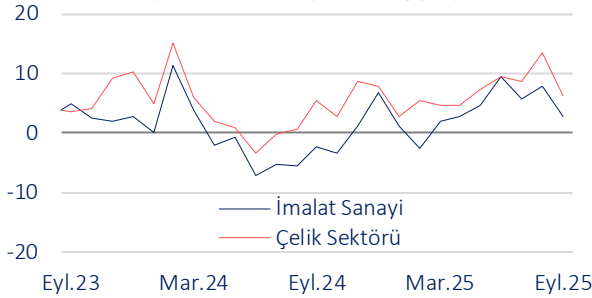
(1) Demir çelik dış ticaret verileri için harmonize sistem sınıflandırmasına göre 72. fasıl (demir ve çelik) ile 73. fasıl (demir veya çelikten eşya) kalemlerinin toplamı esas alınmıştır.

TÜİK verilerine göre, yurt içinde demir-çelik ve diğer demir dışı metallerin üretimini içeren ana metal sanayiinin üretimi üçüncü çeyrekte yıllık bazda %9,4 artış göstererek son 4 yılın en güçlü büyümesini kaydetmiştir. Bu performansta ihracat talebindeki toparlanmanın yanı sıra inşaat faaliyetlerindeki canlılık etkili olmuştur. Böylece, sektör genelindeki üretim, imalat sanayiindeki üçüncü çeyrek büyümesinden (%5,4) daha olumlu bir tablo çizmiştir. WSA verilerine göre, 3. çeyrekte yurt içinde ham çelik üretimi de görece güçlü bir performans sergilemiştir. Bu dönemde ham çelik üretimi çeyreklik ve yıllık bazda sırasıyla %8,9 ve %5,4 yükselerek 9,8 milyon ton seviyesine ulaşmıştır. Aynı dönemde ana metal kapasite kullanım oranı çeyreklik bazda bir miktar yükselmesine rağmen, uzun dönemli ortalamasının altındaki seyrini sürdürmüştür. Kapasite kullanım oranı Kasım'da aylık bazda 0,6 puan artarak %75,3 olmuştur.

Türkiye Çelik Üreticileri Derneği (TÇÜD) verilerine göre, yurt içinde nihai çelik tüketimi Eylül ayında yıllık bazda %9,6 artarak 3,1 milyon ton seviyesine yükselmiştir. Böylece 2025'in Ocak-Eylül döneminde nihai mamul tüketimi yıllık %3,9 artışla 28,9 milyon tona ulaşmıştır.

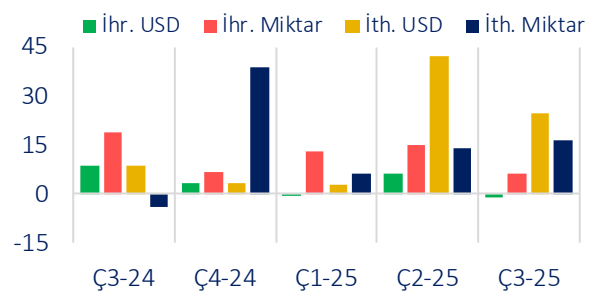
2025'in üçüncü çeyreğinde demir-çelik ihracatı miktar bazında yıllık %6,1 artış gösterirken, değer bazında %1,0 ile son yedi çeyreğin en belirgin düşüşünü yaşamıştır. Aynı dönemde demir-çelik ithalatı ise bir önceki çeyrekteki güçlü artışın (%42,0) ardından üçüncü çeyrekte de değer bazında %24,4, miktar bazında ise %16,2 oranında genişlemeyi sürdürmüştür.

Sanayi Üretim Performansı
(tea, 2021=100, yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

Demir-Çelik İhracatı ve İthalatı
(yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

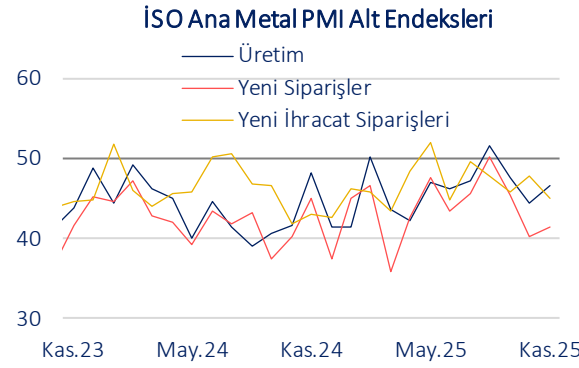
Dış ticaret performansının ülkelere dağılımı incelendiğinde yılın dokuz aylık döneminde gerçekleşen yaklaşık 15 milyar USD'lik demir-çelik ihracatından, Romanya %8,3, İtalya %6,7 ve Almanya %5,8 pay almıştır. İlgili dönemde ithalat hacmi ise 19,3 milyar USD seviyesinde kaydedilmiştir. İthalatta en yüksek payı 3,1 milyar USD ile Çin alırken, onu Rusya (2,6 milyar USD) ve Güney Kore (1,3 milyar USD) takip etmiştir.

Demir-Çelik İhracat-İthalatında İlk 10 Ülke (Ocak-Eylül 2025)					
İhracat			İthalat		
Ülke	milyon USD	% pay	Ülke	milyon USD	% pay
Romanya	1.241	8,3	Çin	3.061	15,9
İtalya	997	6,7	Rusya	2.583	13,4
Almanya	874	5,8	Güney Kore	1.321	6,9
İngiltere	669	4,5	ABD	1.215	6,3
İspanya	648	4,3	Almanya	1.019	5,3
Fas	592	4,0	Hollanda	889	4,6
Ukrayna	510	3,4	Malezya	838	4,4
Irak	497	3,3	İngiltere	773	4,0
Yunanistan	451	3,0	Fransa	644	3,3
ABD	446	3,0	Belçika	629	3,3
Diğer	8.056	53,8	Diğer	6.283	32,6
Toplam	14.980		Toplam	19.255	

Kaynak: TÜİK

TÇÜD'in Eylül ayında yayımladığı değerlendirmede, Çin ve Rusya'da çelik talebinin önümüzdeki on yıl boyunca daralma eğilimine girmesinin beklendiği ifade edilmiştir. Değerlendirmede, bu ülkelerin iç talepteki zayıflığı telafi etmek üzere ihracata daha fazla yönelmelerinin özellikle Türkiye gibi yakın pazarlarda önemli bir risk oluşturabileceği vurgulanmıştır. Ayrıca, Rusya'nın mevcut net ihracatçı konumu ve sahip olduğu lojistik avantajların hem yassı hem de uzun ürün segmentlerinde Türkiye pazarına yönelik rekabet baskısını artırdığı; damping ve korunma önlemlerine ilişkin karar süreçlerindeki gecikmelerin ise yerli üreticilerin pazar payı ve kârlılığını olumsuz etkilediği belirtilmiştir.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından yayımlanan Türkiye Sektörel PMI verilerine göre ana metal sektöründe PMI Kasım'da aylık bazda 0,9 puan artarak 46,3 düzeyine yükselmiştir. Bu dönemde üretim ve yeni siparişler alt endeksleri Ekim ayına göre bir miktar toparlanırken, yeni ihracat siparişleri gerilemiştir. Bununla birlikte, sektörde istihdam alt endeksi de bir önceki aya göre 0,5 puan ile ılımlı oranda azalış kaydetmiştir. Bu görünüm, sektörde toparlanmanın halen zayıf olduğunu, iç talepteki sınırlı iyileşmeye karşılık dış talep ve istihdam koşullarında zayıflığın sürdüğünü göstermiştir.

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası

Temel Göstergeler

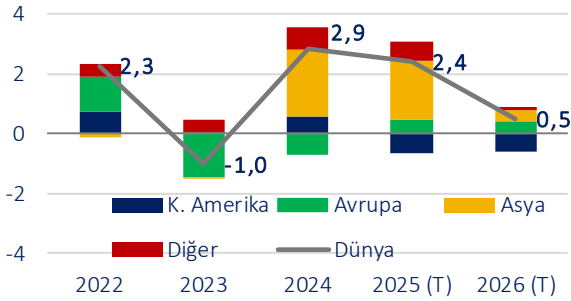
	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Ham Çelik Üretimi (yıllık % değişim)	8,1	-3,3	-3,2	-3,4	-0,9	-1,8	0,3	-1,3
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	2,0	6,5	4,2	7,1	9,4	8,6	13,5	6,4
Hurda Çelik Fiyatı (yıllık % değişim)	-4,9	-13,7	-16,6	-15,0	-15,6	-17,0	-14,5	-15,2
Demir Cevheri Fiyatı (yıllık % değişim)	-11,2	-18,4	-15,6	-12,6	1,9	-5,8	2,4	10,6
İhracat (milyar USD)	5,2	4,9	4,8	5,0	5,1	1,7	1,7	1,8
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	8,8	3,1	-0,6	6,1	-0,9	-2,4	-1,9	1,6
İthalat (milyar USD)	6,4	7,1	6,1	6,7	6,4	2,4	2,0	2,1
İthalat (tutar, yıllık % değişim)	-3,6	19,7	-9,3	1,7	-0,5	7,9	-11,8	3,0
Yurt İçi Ciro (reel, yıllık % değişim)	-4,3	1,7	2,8	9,4	10,7	12,4	12,9	7,2
Yurt Dışı Ciro (reel, yıllık % değişim)	15,1	5,6	11,6	6,0	1,5	-1,2	6,5	2,4
Sektörel Kredilerdeki Payı* (%)	5,6	5,6	5,7	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Takipteki Krediler Oranı* (%)	2,2	1,0	1,1	1,4	1,9	1,6	1,7	1,9

(*) Ana metal sanayii verileridir.

Baltık Kuru Yük Endeksi (ortalama, yıllık % değişim)		İhracat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)		İthalat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)		Taşımacılık İhracatı* (yıllık % değişim)	
2024	25,1	2024	1,1	2024	-4,8	2024	-4,0
2025 Ç2	-21,1	2025 Ç2	-0,9	2025 Ç2	6,8	2025 Ç2	9,0
2025 Ç3	5,8	2025 Ç3	-0,6	2025 Ç3	1,5	2025 Ç3	10,0

Yılın üçüncü çeyreğinde ticaret savaşlarının yarattığı belirsizlik lojistik sektörü üzerindeki baskısını sürdürmekle birlikte, şoka neden olan bileşenler yılın ilk yarısına kıyasla değişmiştir. Dünya Ticaret Örgütü özellikle ABD’de tarifeler yürürlüğe girmeden önce hızlanan ithalatın etkisiyle 2025 yılı küresel ticaret hacmi büyüme tahminini % 0,9’dan %2,4’e yükseltirken, bu öne çekilmiş talebin ve stok birikiminin çözülmesinin ardından 2026 tahminini % 1,8’den %0,5’e indirmiştir. Söz konusu revizyon, 2025’teki güçlü artışın 2026’da daha zayıf ve kırılgan bir ticaret ortamına zemin hazırladığına işaret etmektedir. Benzer görünüm dökme yük taşımacılığının önemli bir göstergesi olan Baltık Kuru Yük Endeksi (BDI) tarafında da gözlenmiştir. 2025 başında küresel talepte izlenen zayıflık, ticari belirsizlikler ve filo arzındaki yüksek seviyelerin etkisinde 800 puanın altına gerileyen endeks, üçüncü çeyrek boyunca önemli ölçüde toparlanmıştır. Temmuz ortasında 1.700–1.800 seviyelerinden ayın ikinci yarısında 2.000 puanın üzerine, Eylül sonunda ise 2.200 puanın bir miktar üzerine yükselerek Kasım itibarıyla 2.100–2.300 bandına ulaşmıştır. Bu yükselişte özellikle Avustralya ve Brezilya çıkışlı demir cevheri ile kömür sevkiyatlarındaki artışın ve Güney Amerika çıkışlı tahıl yüklemelerinin etkili olduğu değerlendirilmektedir. Buna karşın, 2025 boyunca yeni gemi teslimleriyle güçlenen filo arzı ve yılın son çeyreğinde hız keseceği öngörülen emtia talebi nedeniyle BDI’nin önümüzdeki dönemde biraz baskılanabileceği düşünülmektedir.

Küresel Mal Ticareti Hacmi
(yıllık % değişim)

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü

Baltık Kuru Yük Endeksi

Kaynak: Datastream

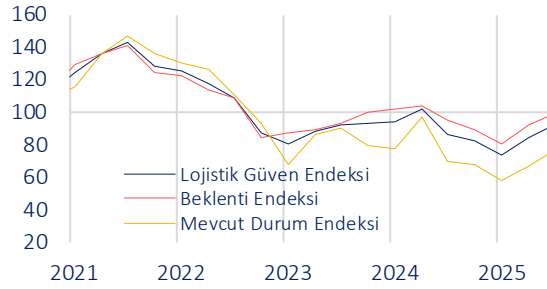
Yurt içinde taşımacılık sektörünün reel ciroları yılın üçüncü çeyreğinde zayıf seyrini sürdürmüş, aynı dönemde taşımacılık ana endeksi yıllık bazda %0,2 gerilemiştir. Alt kırılımlar itibarıyla kara ve hava yolu taşımacılığının reel ciroları sırasıyla %0,6 ve %0,4 oranında azalmış, özellikle su yolu taşımacılığında kaydedilen %11,6’lık düşüş sektör genelindeki zayıflamayı belirginleştirmiştir. Bu görünüm, üçüncü çeyrekte ihracat pazarlarındaki genel yavaşlama ve fiyat rekabetinin yoğunlaşmasıyla ihracat miktar endeksinin yıllık bazda %0,6 gerileyerek üst üste iki çeyrek boyunca düşüş kaydetmesiyle uyumlu seyretmiştir. Öte yandan ithalat miktar endeksi aynı dönemde %1,5 oranında artarak yükseliş eğilimini üst üste dördüncü aya taşımıştır.

Ödemeler dengesi verilerine göre 2025 yılının ilk dokuz ayında net taşımacılık gelirleri (yolcu kalemi hariç) 731 milyon USD ile bir önceki yılın aynı döneminde kaydedilen 19 milyon USD doları tutarındaki sınırlı net çıkışa kıyasla önemli ölçüde bir iyileşmeye işaret etmiştir. Yurt içi limanlarda elleçlenen yük ve konteyner miktarının üçüncü çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre sırasıyla %4,6 ve %5,8 oranında artması ve Ekim ayında da bu yükseliş eğiliminin sürmesi, hacim tarafında kısmi bir güçlenme hareketinin gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte, küresel ticaret hacminde yavaşlama beklentisi ve ticaret politikasında süregelen belirsizlikler, önümüzdeki dönemde sektör performansı üzerinde aşağı yönlü baskının devam edebileceğine işaret etmektedir.

(*) Ödemeler Dengesi verilerine göre taşımacılık gelirlerindeki navlun ve diğer kalemindeki gelirler esas alınarak hesaplanmıştır.

KPMG ve İstanbul Üniversitesi Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi işbirliğiyle hazırlanan Lojistik Güven Endeksi yılın üçüncü çeyreğinde 91,8'e yükselse de üst üste 5. çeyrekte de eşik değerinin altında kalarak sektörün olumsuz koşullarda faaliyet yürüttüğünü göstermektedir. Bu dönemde beklenti endeksi 99,4'e yükselerek eşik değere yakınsarken, mevcut durum endeksi 76,9 ile olumsuz performansını sürdürmüştür.

Türkiye Lojistik Güven Endeksi

Kaynak: KPMG ve İstanbul Üniversitesi Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalara göre ulaştırma yatırımlarının toplamı 2.171 proje ve 5,2 trilyon TL büyüklüğe ulaşırken, 2026 bütçesinde 488 milyar TL'lik demiryolu payının %53 ile %39 paya sahip karayolu payını aştığı görülmektedir. 2025 yılının sonuna kadar hizmete girmesi planlanan yerli 10 elektrikli, 8 banliyö tren setine ek olarak, izleyen dönemde iç hatlarda yolcu ve yük taşımacılığında modernizasyon ve kapasite artışının hızlanacağı öngörülmektedir.

İstanbul'da Avrupa-Asya bağlantısını yüksek kapasiteli yük taşımacılığına uygun hale getirecek İstanbul Kuzey Demiryolu Geçiş Projesi ihale sürecinin 2025 yılsonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir. Söz konusu bağlantı şehrin kuzeyinden yönlendirilerek mevcut yük koridorlarını ve şehir içi ulaşımı rahatlatması öngörülen yatırımın, uzun vadeli demir yolu odaklı ulaştırma planlamasıyla uyumlu olduğu değerlendirilmektedir.

Orta Koridor'un geliştirilmesiyle 2030'a kadar Çin-AB ticaretinde %30 artış ve yük hacminde 3 kat büyüme öngörülmektedir. Maliyet, transit süresi ve karbon salınımında düşüş sağlayacağı beklenen proje kapsamında Türkiye Zengezur Bağlantısı'nın temellerini atmış olup, bölgesel lojistik entegrasyonunun desteklendiği kamu yatırımları devam etmektedir. Bu paralelde sektörde nitelikli istihdam ihtiyacının arması öngörülmektedir.

Temel Göstergeler

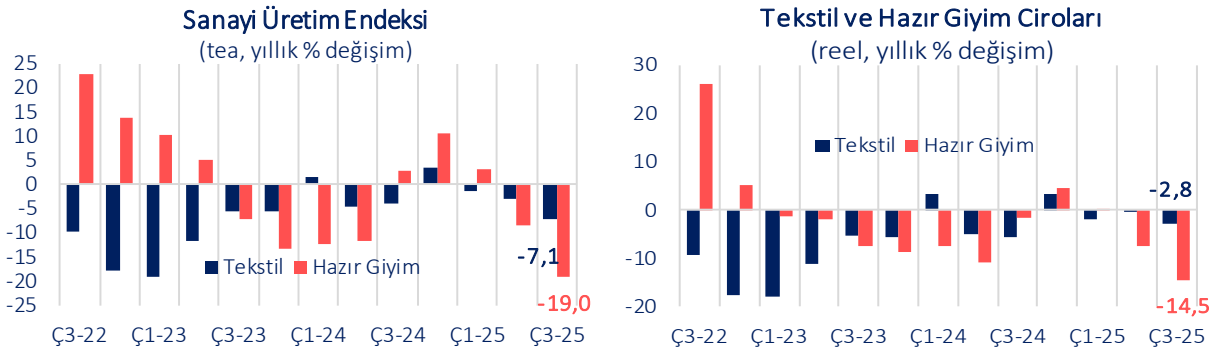
	2024			2025				
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Baltık Kuru Yük Endeksi (ortalama, yıllık % değişim)	56,8	-29,9	-38,9	-21,1	5,8	-5,5	16,2	8,1
İhracat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)	-0,3	-3,4	3,8	-0,9	-0,6	6,0	-1,0	-6,7
İthalat Miktar Endeksi (yıllık % değişim)	-10,7	1,9	5,6	6,8	1,5	5,0	-4,5	3,7
İhracat İklimi Endeksi (düzey)	50,9	50,9	51,3	50,9	52,0	51,9	51,7	52,4
Taşımacılık İhracat Geliri (net, milyar USD)	-0,4	-0,4	0,2	0,1	0,4	0,1	0,2	0,2
Kara Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-5,5	-3,7	-2,0	1,0	-0,6	-0,6	-0,3	-0,8
Deniz Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	6,0	-9,8	-3,7	-7,0	-11,6	-7,6	-13,3	-14,2
Hava Yolu Taşımacılığı Ciro (reel, yıllık % değişim)	-8,3	-5,9	-3,8	-0,7	-0,4	-1,4	2,4	-2,6
Depolama Ciro (reel, yıllık % değişim)	-0,5	3,0	3,3	3,7	-0,2	1,3	0,3	-2,0
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	6,7	6,6	7,1	6,9	7,0	6,9	7,0	7,0
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,9	1,0	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0

Tekstil Sanayi Üretim Endeksi (yıllık % değişim)		Hazır Giyim Sanayi Üretim Endeksi (yıllık % değişim)		Tekstil Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)		Hazır Giyim Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	
2024	-0,9	2024	-3,3	2024	-1,0	2024	-3,6
2025 Ç2	-3,1	2025 Ç2	-8,4	2025 Ç2	-0,1	2025 Ç2	-7,3
2025 Ç3	-7,1	2025 Ç3	-19,0	2025 Ç3	-2,8	2025 Ç3	-14,5

Tekstil ve hazır giyim sektörlerindeki zayıf görünüm 2025'in üçüncü çeyreğinde de devam etmiştir. SGK tarafından yayımlanan en güncel verilere göre, yılın ilk 9 ayında tekstil ve hazır giyim sektörlerinde toplam 4 bin 319 şirket faaliyetine son verirken, bu şirketlerin büyük kısmını hazır giyim firmaları oluşturmuştur. 3. çeyrekte ücretli çalışan sayısı tekstilde 14 bin kişi, hazır giyimde 22 bin kişi azalmıştır. Böylece 9 aylık dönemde iki sektörde toplam istihdam kaybı 102 bin kişi seviyesinde gerçekleşmiş ve söz konusu kaybın yaklaşık %60'ını hazır giyim sektörü vermiştir.

Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre, yılın üçüncü çeyreğinde tekstil sektörünün üretimi yıllık %7,1, hazır giyim sektörünün üretimi yıllık %19,0 oranında azalmıştır. Böylece hazır giyim üretiminde Covid-19 salgınının etkili olduğu 2020'nin ikinci çeyreğinden bu yana yıllık bazda en hızlı daralma kaydedilmiştir. Eylül ayı itibarıyla da tekstil ve hazır giyim sektörlerinin üretimindeki düşüşler yıllık bazda %8,7 ve %22,9 düzeylerine ulaşmıştır.

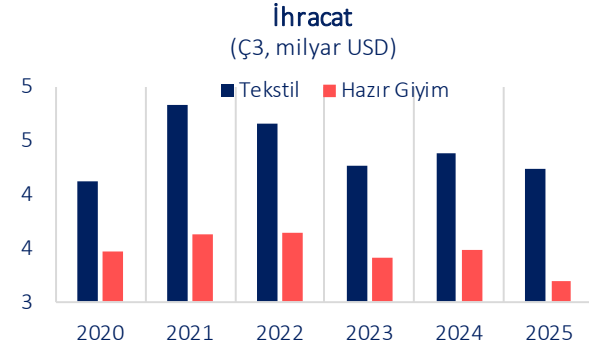
Üçüncü çeyrekte reel cirolardaki yıllık düşüş tekstil ve hazır giyimde sırasıyla %2,8 ve %14,5 olurken; söz konusu gerileme Ekim ayı itibarıyla tekstil ve hazır giyimde sırasıyla %17,5 ve %25,0 düzeyinde gerçekleşerek faaliyetlerde gözlenen olumsuz tablonun sürdüğüne işaret etmiştir.

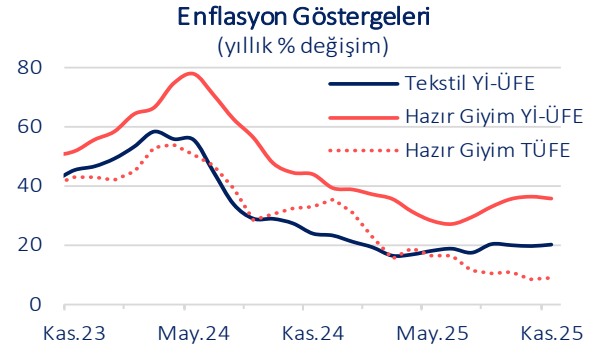
Kaynak: TÜİK

Dış ticaret istatistiklerine göre, tekstil ve hazır giyimde değer bazında ihracat üçüncü çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla %3,2 ve %8,4 azalmıştır. Bu dönemde hazır giyim ihracatı 3,2 milyar USD ile 2019'dan bu yana en düşük 3. çeyrek performansını sergilemiştir. Ayrıca, aynı dönemde tekstil ve hazır giyim sektörlerinde miktar bazında ihracat yıllık bazda sırasıyla %3,2 ve %14,3 oranlarında gerilemiştir.

İhraç pazarlarındaki gelişmelere bakıldığında, 2025'in üçüncü çeyreğinde Avrupa Birliği'ne yapılan ihracatın tekstil ve hazır giyim sektörlerinde yıllık bazda sırasıyla %5,4 ve %9,2 azaldığı gözlenmiştir. Bölgedeki en büyük pazar olan Almanya'ya yapılan ihracat söz konusu sektörlerde sırasıyla %12,5 ve %17,7 düşüş gösterirken; diğer önemli pazarlar olan Fransa, İngiltere ve ABD'ye yapılan toplam ihracat da kayda değer ölçüde gerilemiştir. Avrupa Birliği'ne yapılan ihracatın gerilemesinde Çin ve Vietnam gibi ülkelerin daha rekabetçi duruma gelmesi de etkili olmuştur.

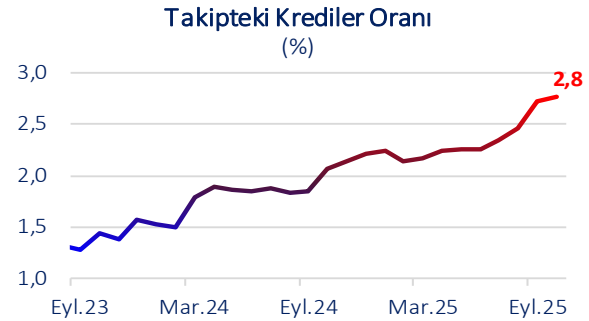
Kaynak: TÜİK

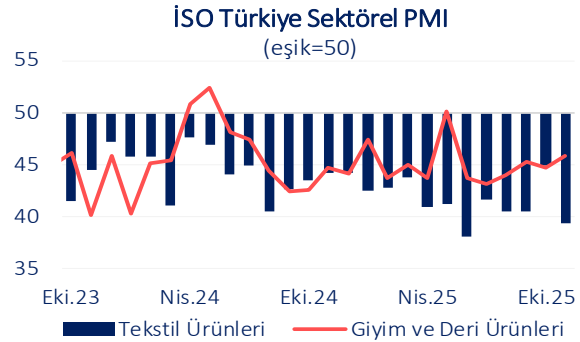
Üçüncü çeyreğe ilişkin veriler, baz etkisinin azalmasıyla üretim maliyetlerinin yıllık bazda sınırlı bir yükseliş kaydettiğini göstermektedir. Buna karşılık, pamuk ve elyaf fiyatlarının küresel ölçekte ılımlı seyretilmesi maliyet baskısını hafifleten bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Sektörlere ait takipteki kredi bakiyesi 3. çeyrekte bir önceki çeyreğe göre %22,6 ve bir önceki yılın aynı dönemine göre %92,5 ile hızlı bir artış kaydetmiştir. Ekim ayı itibarıyla takipteki krediler oranı da %2,7 düzeyine yükselmiştir.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI Anketi verileri, Kasım'da tekstil sektöründe üretimdeki düşüşün belirgin şekilde hızlandığını göstermiştir. Sektörde PMI 39,4 ile son 6 aydaki en sert yavaşlamaya işaret etmiştir. Bununla birlikte, istihdam endeksindeki gerileme anketin başladığı 2016'dan bu yana en yüksek oranda kaydedilmiştir. Giyim ve deri sektöründe de PMI 45,9 değerini alarak faaliyetlerdeki daralmanın sürdüğünü göstermiştir.

Kaynak: BDDK, İSO

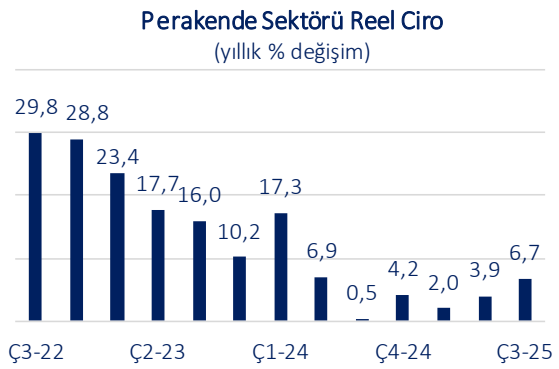
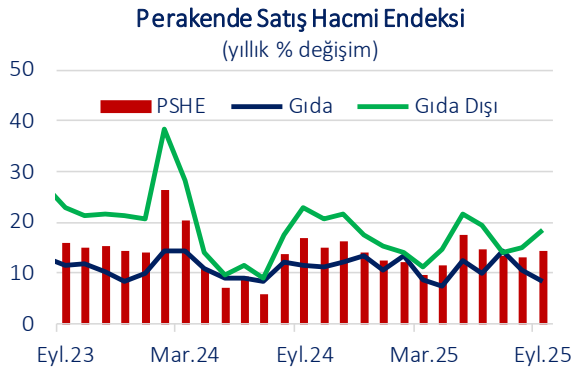

Temel Göstergeler

	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Tekstil Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	-3,8	3,5	-1,2	-3,1	-7,1	-7,6	-4,9	-8,7
Hazır Giyim Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	2,8	10,5	3,1	-8,4	-19,0	-17,6	-16,5	-22,9
Tekstil Ciro (reel, yıllık % değişim)	-5,5	3,4	-1,9	-0,1	-2,8	-3,9	0,3	-4,5
Hazır Giyim Ciro (reel, yıllık % değişim)	-1,6	4,5	0,1	-7,3	-14,5	-12,6	-11,8	-18,7
Tekstil Üretici Fiyatları (yıllık % değişim)	30,4	24,6	18,7	17,7	19,0	17,2	20,2	19,8
Hazır Giyim Üretici Fiyatları (yıllık % değişim)	55,4	42,5	37,2	28,8	32,7	29,5	33,0	35,6
Tekstil İhracatı (milyon USD)	4.381	4.381	3.791	3.593	4.243	1.365	1.391	1.487
Hazır Giyim İhracatı (milyon USD)	3.487	3.059	3.261	3.055	3.195	1.113	1.071	1.011
Tekstil İhracatı (değer bazında, yıllık % değişim)	2,6	2,6	-3,4	2,5	-3,2	-1,7	-5,9	-1,8
Hazır Giyim İhracatı (değer bazında, yıllık %)	2,0	0,0	-8,5	-8,3	-8,4	-10,3	-9,1	-5,4
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	4,5	4,5	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,9	2,1	2,2	2,3	2,5	2,4	2,5	2,7

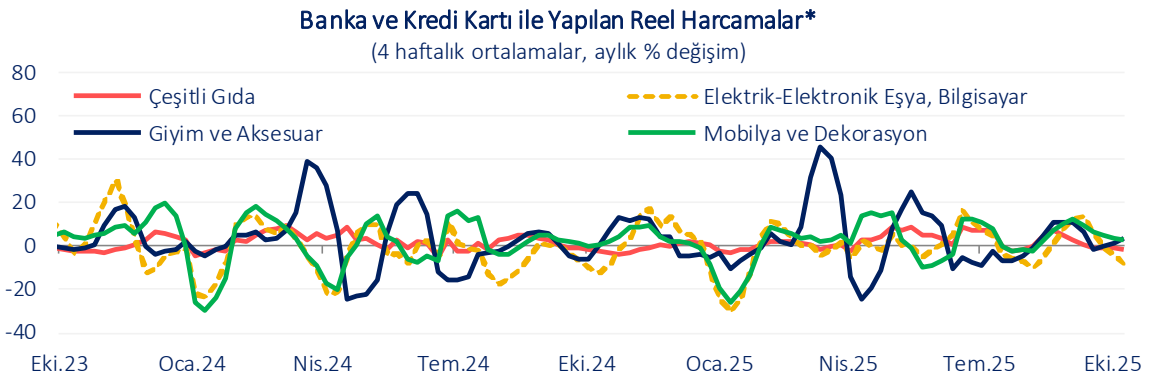
Satış Hacim Endeksi (yıllık % değişim)		Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)		Tüketici Güven Endeksi (ma)		Perakende Ticaret Güven Endeksi (tea)	
2024	13,8	2024	5,6	2024	79,2	2024	111,7
2025 Ç2	14,7	2025 Ç2	3,9	2025 Ç2	84,6	2025 Ç2	110,1
2025 Ç3	13,6	2025 Ç3	6,7	2025 Ç3	83,9	2025 Ç3	108,6

Perakende ticaret sektörü 2025 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %13,6 satış hacmi artışı ile bir önceki çeyreğe benzer bir görünüm sergilemiştir. Temmuz-Eylül döneminde takvim etkisinden arındırılmış perakende satışlar, geçen yılın aynı dönemine kıyasla %13,6 oranında yükselmiştir. Endeksin alt kırılımları incelendiğinde, üçüncü çeyrekte gıda harcamalarının yıllık bazda %11, gıda dışı kalemlerdeki harcamaların da %15,8 arttığı görülmüştür. Gıda dışı alt endeksin bileşenleri arasında yer alan elektronik eşya ve bilgisayar grubunda gözlenen güçlü talep, yılın üçüncü çeyreğinde de korunmuştur. Buna karşılık, özellikle tekstil-hazır giyim ile mobilya ve beyaz eşya sektörlerinde diğer alt sektörlerle kıyasla zayıf talep koşulları devam etmiştir. Öte yandan, perakende ticaret sektörünün reel cirosu Temmuz-Eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre %6,7 oranında artmış ve böylece 2024 yılının ikinci çeyreğinden bu yana en güçlü performansını kaydetmiştir.

Kaynak: TÜİK

Yurt içinde banka ve kredi kartlarıyla yapılan harcamalar, 2025 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %15,7 oranında artmıştır. Aynı dönemde, fiyat etkilerinden arındırılmış harcamaları yansıtan kartlı harcamalar endeksi de yıllık bazda %13,3, çeyreklik bazda da %9,2 oranında yükselmiştir. Buna karşılık, endeksin Ekim ayında bir önceki aya kıyasla %2,7 oranında gerilemiştir.

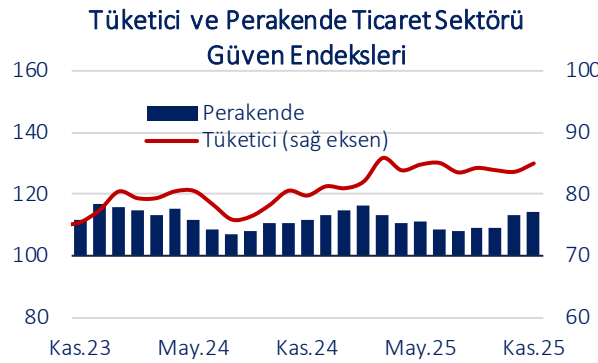
Kaynak: TCMB, TÜİK

(*) İlgili kalemlerin TÜFE alt endekslerin göre düzeltilmiş harcamalar

Mevsimsellikten arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi, Kasım ayında 114,2 seviyesine yükselerek son dokuz ayın en yüksek düzeyine ulaşmış ve sektörün genel görünümüne dair olumlu bir sinyal vermiştir. Alt kalemler incelendiğinde, son üç aylık döneme ilişkin iş hacmi ile mevcut mal stokuna dair göstergelerin, üçüncü çeyrek ortalamalarının üzerinde seyrettiği izlenmiştir. Buna ek olarak, gelecek üç aya yönelik iş hacmi (satışlar) ve satış fiyatı beklentilerini yansıtan alt endekslerde de Kasım ayında kaydedilen artışlar, sektör güvenindeki güçlenmenin beklentilere de yansımış olduğunu göstermiştir.

2026-2028 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program'da, özellikle yöresel ve geleneksel ürünlerin markalaşmasının ve dijital kanallar aracılığıyla pazara erişiminin destekleneceği, buna paralel olarak e-ticaret altyapısının güçlendirilmesi ve lojistik bağlantıların iyileştirilerek ticaretle buluşma maliyetlerinin düşürülmesinin hedeflendiği ortaya konmuştur. Programda ayrıca, KOBİ'lerin dijital dönüşüm sürecinin ve veri temelli iş modellerine geçişinin teşvik edilmesiyle, perakende alanında fiziksel mağaza ve online kanalları bütünleştiren omni-channel yapıların güçlendirilmesinin amaçlandığı görülmüştür.

Sektör için oldukça önemli bir yere sahip olan Kasım ayı indirim dönemine ilişkin öncü göstergeler, perakende sektörü açısından sürecin genel olarak olumlu seyrettiğine işaret etmiştir. Online alışveriş platformlarında ilk kez alışveriş yapan kullanıcı sayısının artmasıyla birlikte toplam ziyaretçi trafiğinin de belirgin şekilde yükseldiği görülmüştür. Söz konusu dönemde başta elektronik eşya ve giyim ürünleri olmak üzere pek çok kategoride yoğun talep gözlenirken, geçtiğimiz yıldan farklı olarak altın alımlarındaki artış da dikkat çekmiştir. TCMB'nin banka ve kredi kartı harcamalarına ilişkin verilerine göre, Kasım ayının son haftasında kartla yapılan harcamalar geçen yılın aynı dönemine kıyasla %78,4 oranında artarak 573,8 milyar TL'ye ulaşmış ve tüm zamanların en yüksek düzeyini kaydetmiştir.

Kaynak: TÜİK

Temel Göstergeler

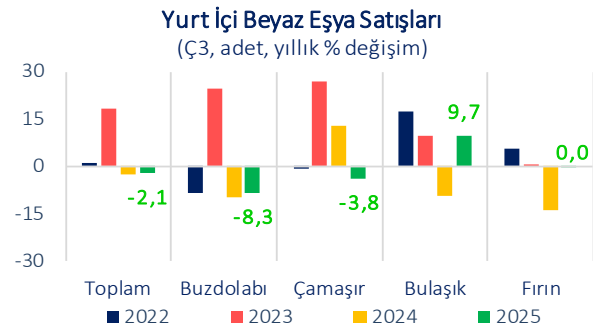
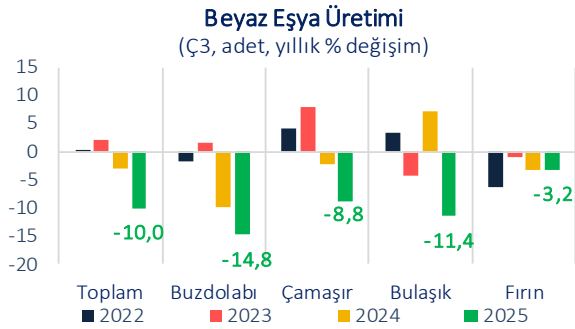
	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Satış Hacim Endeksi (reel, yıllık % değişim)	12,1	15,0	11,3	14,7	13,6	13,5	13,1	14,3
Gıda	10,7	12,1	10,7	10,0	11,0	14,4	10,5	8,2
Gıda Dışı (akaryakıt hariç)	16,2	19,6	13,2	18,6	15,8	14,0	15,0	18,2
Mobilya, beyaz eşya ve diğer	1,7	8,7	2,6	11,0	9,3	8,6	12,0	7,5
Elektronik eşya ve bilgisayar	33,7	37,3	26,1	37,8	27,1	24,3	23,3	33,2
Tekstil, giyim ve ayakkabı	1,1	5,1	3,9	-3,5	3,4	2,1	3,8	4,4
Eczacılık, tıbbi ürünler ve kozmetik	14,4	12,9	13,6	14,9	13,1	12,1	14,0	13,3
Ciro Endeksi (reel, yıllık % değişim)	0,5	4,2	2,0	3,9	6,7	5,6	6,0	8,4
Perakende Ticaret Güven Endeksi (yıllık % değişim)	-6,1	-2,1	0,3	-1,7	0,1	0,7	0,8	-1,3
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	4,0	4,1	4,3	4,5	4,7	4,6	4,7	4,7
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,4	1,6	1,7	1,9	2,1	2,0	2,0	2,1

Üretim (adet, yıllık % değişim)		Yurt İçi Satışlar (adet, yıllık % değişim)		KKO (%)		İhracat (adet, yıllık % değişim)	
2024	-1,7	2024	6,7	2024	75,0	2024	-3,3
2025 Ç2	-12,3	2025 Ç2	0,4	2025 Ç2	73,2	2025 Ç2	-7,3
2025 Ç3	-10,0	2025 Ç3	-2,1	2025 Ç3	72,1	2025 Ç3	-13,2

Beyaz eşya sektöründeki durgunluk yılın üçüncü çeyreğinde de devam etmiştir. Bu dönemde 7,2 milyon adet düzeyinde gerçekleşen toplam üretim bir önceki çeyreğe göre %2,9 artsa da yıllık bazda %10 gerilemiştir. Ocak-Eylül dönemindeki toplam üretim de önceki yılın aynı dönemine göre %8,7 azalmıştır.

Ürün bazında incelendiğinde üretimdeki zayıf görünümün genele yayıldığı görülmektedir. Üçüncü çeyrekte üretimdeki yıllık bazda daralma buzdolabında %14,8, bulaşık makinesinde %11,4, çamaşır makinesinde %8,8, fırında %3,2 düzeylerinde gerçekleşmiştir.

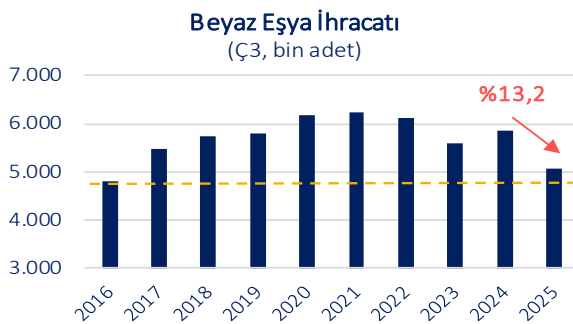
Üçüncü çeyrekte yurt içi satışlar 2,4 milyon adet ile bir önceki çeyreğe göre %8, yıllık bazda %2,1 gerilemiştir. Yıllık bazda satışları aşağı çeken ürünler arasında %8,3'lük düşüş ile buzdolabı öne çıkmıştır. Bu dönemde çamaşır makinesi satışları da %3,8 gerilerken fırın satışları yatay seyretmiş, bulaşık makinesi satışları ise %9,7 artışla diğer ürünlerden pozitif ayrılmıştır. Ayrıca, Ocak-Eylül döneminde toplam satışlardaki daralma %6,3 olmuştur.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB)

İhracattaki gelişmeler de iç satışlara benzer şekilde olumsuz bir tablo çizmiştir. Bu dönemde Türkiye'nin adet bazında beyaz eşya ihracatı 5,1 milyon ile 2016'dan bu yana en zayıf üçüncü çeyrek performansını sergilemiştir. Böylece söz konusu dönemde ihracattaki yıllık bazda daralma %13,2 düzeyinde kaydedilmiştir. Ocak-Eylül döneminde de adet bazında ihracat %7,9 daralmıştır.

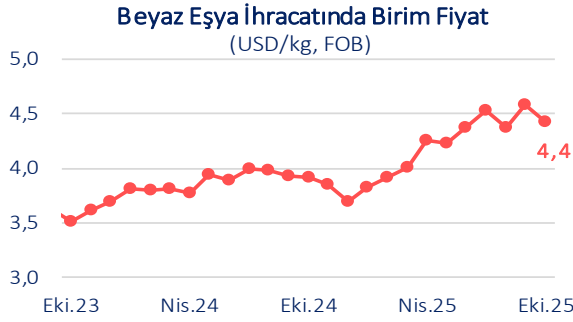
Elektrik ve Elektronik İhracatçılar Birliği (TET) verilerine göre, USD bazında ihracat üçüncü çeyrekte yıllık bazda %4,9'luk düşüşle 1,0 milyar USD olmuştur. Bu dönemde ihraç pazarlarındaki performans ülke bazında ayrılmaya işaret etmiştir. Fransa, Almanya ve İtalya pazarları daralırken, İspanya, İngiltere ve ABD'ye yapılan beyaz eşya satışları artmıştır.

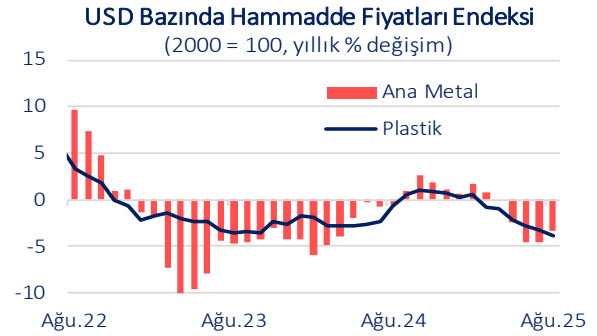
Kaynak: HMB, TET

Ülkelere Göre Beyaz Eşya İhracatı (milyon USD)

	2024 Ç3	2025 Ç3	25/24 (%Δ)
İspanya	60	85	40,1
İngiltere	130	144	10,8
ABD	68	74	8,8
İtalya	64	58	-9,0
Diğer	565	499	-11,8
Almanya	100	87	-13,0
Fransa	71	61	-14,9
Toplam	1.059	1.007	-4,9

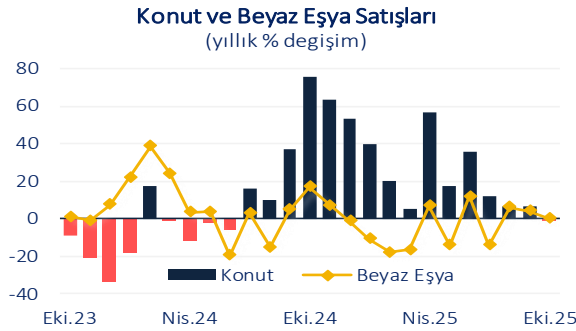
Kaynak: TET, Datastream

Sektör temsilcileri ihracattaki performans kaybına ilişkin olarak, Türkiye menşeli ürünlerin TL'deki reel değerlenme paralelinde görece fiyat avantajını kaybetmesinin ve Çin başta olmak üzere Uzak Doğu ülkeleri kaynaklı rekabetin artmasının rolüne dikkat çekmektedir. Çinli firmaların lojistik açısından dezavantajlı olmalarına karşın dönem dönem Türkiye'deki üreticilere göre %30'lara varan oranlarda düşük fiyattan satış yapabildiğini belirten sektör temsilcileri, bu durumun Avrupa pazarındaki kırılganlık da dikkate alındığında sektör açısından baskı oluşturmaya devam ettiğini vurgulamaktadır.

Hammadde fiyatlarında süregelen düşüş ve EUR/USD paritesinin seyri, mevcut olumsuz koşullara rağmen Türk ihracatçısını destekleyen başlıca faktörler olarak öne çıkmaktadır.

Öte yandan, Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği (TÜRKBEŞD) tarafından yayımlanan Ekim ayı verileri, sektördeki olumsuz görünümün 4. çeyrekte de sürebileceğine işaret etmiştir. Bu dönemde adet olarak bakıldığında yıllık bazda iç satışlar %8 artmış olsa da üretim %9, ihracat %15 düşüş kaydetmiştir.

Kaynak: TÜİK, HMB

Temel Göstergeler

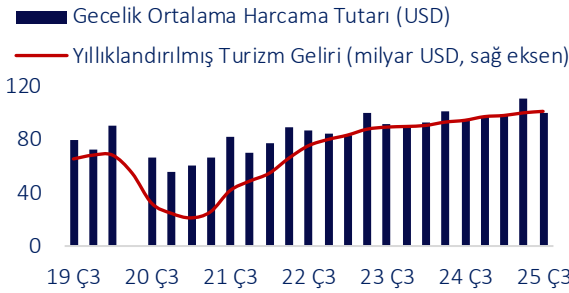
	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Toplam Üretim (bin adet)	7.969	7.477	8.072	6.974	7.174	2.433	2.147	2.595
Toplam Üretim (yıllık % değişim)	-3,0	-6,0	-4,2	-12,3	-10,0	-12,8	-11,4	-5,9
Yurt İçi Satışlar (bin adet)	2.426	2.179	2.539	2.583	2.374	785	767	823
Yurt İçi Satışlar (yıllık % değişim)	-2,7	7,7	-15,3	0,4	-2,1	-14,0	6,2	4,0
İhracat (bin adet)	5.847	5.850	5.199	4.980	5.077	1.606	1.630	1.840
İhracat (adet, yıllık % değişim)	4,4	-8,5	-2,9	-7,3	-13,2	-15,3	-12,0	-12,3
İhracat (milyon USD)	1.059	1.015	891	985	1.007	354	306	347
İhracat (tutar, yıllık % değişim)	6,5	-5,3	-6,8	-2,0	-4,9	-3,1	-13,6	2,2
Kapasite Kullanım Oranı (%)	74,2	74,3	73,6	73,2	72,1	71,5	72,8	72,1
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	1,7	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,9	1,1	1,0	1,0	1,2	1,1	1,2	1,3

Ziyaretçi Sayısı (yıllık % değişim)		Turizm Geliri (yıllık % değişim)		Turizm Gideri (yıllık % değişim)		Turizm Faaliyeti Harcamaları* (reel, ortalama yıllık % değişim)	
2024	9,0	2024	8,3	2024	-8,2	2024	20,8
2025 Ç2	2,0	2025 Ç2	8,2	2025 Ç2	41,1	2025 Ç2	3,4
2025 Ç3	1,9	2025 Ç3	3,9	2025 Ç3	32,3	2025 Ç3	12,8

Turizm sektörü yüksek sezon olarak kabul edilen yılın üçüncü çeyreğinde yükseliş ivmesini sürdürmüştür. TÜİK verilerine göre turizm gelirleri ilgili dönemde yıllık bazda %3,9 artış kaydederek 24,3 milyar USD düzeyine ulaşmıştır. Öte yandan yılın ilk on ayında ülkemize gelen yabancı ziyaretçi sayısı geçtiğimiz yılın aynı dönemine paralel olarak 47,3 milyon kişi seviyesinde kaydedilmiştir. Yabancı ziyaretçi sayısındaki yatay görünüme rağmen gelirlerde yaşanan artışın bir sonucu olarak yılın üçüncü çeyreğinde gecelik ortalama harcama tutarı yıllık bazda %5,4 artış ile 100 USD'ye ulaşmıştır. Turizm giderlerindeki yükseliş ivmesi yılın üçüncü çeyreğinde de devam etmiştir. İlgili dönemde giderler yıllık bazda %32,3 artışla 2,5 milyar USD olmuştur.

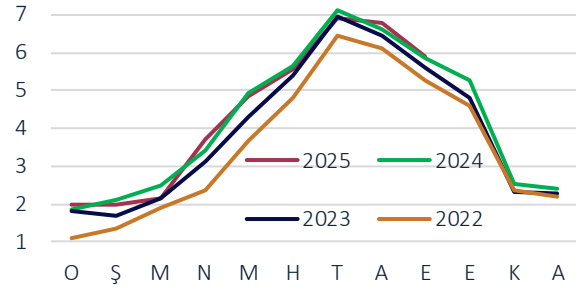
2025 yılının Ocak-Ekim dönemi itibarıyla ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülke 6,4 milyon kişi ile Rusya olmuştur. Rusya'yı 6,2 milyon kişi ile Almanya, 4,1 milyon kişi ile İngiltere takip etmiştir. Söz konusu dönemde Rusya ve Almanya'dan ülkemize gelen ziyaretçi sayısı yıllık bazda sırasıyla %2,3 ve %1,9 artarken, İngiltere'den gelen ziyaretçi sayısında %3,7'lik düşüş yaşanmıştır.

Turizm Geliri ve Ortalama Harcama Tutarı

Kaynak: TÜİK

Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı
(milyon kişi)

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Türkiye genelinde konaklama tesislerinde doluluk oranı 2025 yılının ilk dokuz ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,5 puan azalarak %52,6 seviyesine gerilemiştir. Buna karşılık ilgili dönemde tesise geliş sayısı %15,1 yükselerek 74,8 milyona, ortalama kalış süresi ise sınırlı bir azalışla 2,6 gün seviyesinde kaydedilmiştir. Tesise geliş sayısındaki hızlı artışa rağmen doluluk oranlarında görülen gerilemede, konaklama tesisi kapasitelerinde yaşanan artış etkili olmuştur.

	Gelen Turist Sayısı (milyon kişi)**			Konaklama Tesislerine Geliş Sayısı (milyon adet)**			Ortalama Kalış Süresi (gün)**		
	2024	2025	Değişim (%)	2024	2025	Değişim (%)	2024	2025	Değişim (puan)
Rusya	5,47	5,53	1,0	5,14	5,89	14,6	3,52	3,59	0,07
Almanya	5,16	5,22	1,2	6,41	6,45	0,6	3,80	3,89	0,09
İngiltere	3,68	3,54	-3,7	3,89	4,28	9,9	3,50	3,57	0,07
İran	2,48	2,28	-8,0	0,94	0,67	-28,7	2,69	2,63	-0,06
Genel Toplam	41,86	41,57	-0,7	64,98	74,8	15,1	2,64	2,61	-0,03

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

* TCMB tarafından yayımlanan kartlı harcamalar verileri içerisinde havayolları, konaklama ve seyahat acenteleri sektörlerine ilişkin harcama tutarları ilgili kaleme ait TÜFE verisi ile enflasyondan arındırıldıktan sonra toplanmıştır.

** Ocak-Eylül arası

TÜİK verilerine göre 2025 yılının üçüncü çeyreğinde takvim etkilerinden arındırılmış konaklama faaliyetleri ciro endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre %46,1 artış kaydetmiştir. İlgili TÜFE kalemi ile reelleştirildiğinde konaklama faaliyeti gösteren firmaların cirolarının reel bazda %2,8 yükseldiği gözlenmektedir.

Banka ve kredi kartları ile turizmle ilişkili sektörler olan havayolları, konaklama ve seyahat acentalarına yönelik yapılan reel harcamalar 2025 yılının Temmuz-Ekim ayları arasında bir önceki yılın aynı dönemine göre %12,8 artış kaydederek yükseliş ivmesini sürdürmüştür. İlgili dönemde seyahat acentaları ve konaklamaya yönelik harcamalar sırasıyla %15,3 ve %18,6 artarken, havayollarına yönelik harcamalar %0,9 artışla yataya yakın bir performans sergilemiştir.

TL'de gerçekleşmeye devam eden reel değerlenmesi nedeniyle yurt içi yerleşiklerin alışveriş amaçlı yurt dışı seyahatlerinde artış görülmektedir. 2025'in ilk dokuz ayında Yunanistan'a geçen Türk vatandaşlarının %6'sı alışveriş amacıyla seyahat etmiş, bu oran 2012'den bu yana kaydedilen en yüksek seviyeye ulaşmıştır. İstanbul, Bursa ve Çanakkale'den 50 EUR bedelle düzenlenen günübirlik turların artmasıyla birlikte Dedeagaç'a yönelen tüketici hareketliliği güçlenmiş; temel ürünlerde görülen fiyat farkları bu eğilimi daha da belirginleştirmiştir.

2026-2028 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program, seyahat ve turizm gelirinin artmaya devam ederek cari dengedeki iyileşmeye katkı sunacağını öngörmektedir. Programda turizmin 12 aya ve ülke geneline yayılması amacıyla alternatif turizm ürünlerinin tanıtımına ve harcama eğilimi yüksek ziyaretçilere yönelik pazarlama faaliyetlerine ağırlık verileceği; sağlık turizminde hizmet kapasitesinin nitelik ve nicelik açısından geliştirileceği vurgulanmıştır. Ayrıca Sürdürülebilir Turizm Programı kapsamında "yeşil dönüşüm"ün hızlandırılması ve sertifikasyon uygulamalarının yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Turizmin çeşitlendirilerek ziyaretçi başına gelirin yükseltilmesi temel hedef olurken, yeni OVP'de turizm gelirleri beklentilerindeki düşüş dikkat çekmiştir. 2026 ve 2027 için beklentiler önceki programa göre sırasıyla 0,7 milyar USD ve 3,1 milyar USD düşürülerek sırasıyla 68,0 milyar USD ve 71,0 milyar USD, 2028 yılı tahmini de 75 milyar USD seviyesinde belirlenmiştir.

OVP Tahminleri (milyar USD)

	2025 (GT)	2026 (P)	2027 (P)	2028 (P)
Turizm Gelirleri	64,0	68,0	71,0	75,0
Seyahat Gelirleri	59,5	61,8	64,5	68,2
Cari İşlemler Dengesi	-22,6	-22,3	-20,5	-18,5

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

Kaynak: Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Temel Göstergeler

	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Gelen Ziyaretçi (bin kişi)	23.207	13.918	9.121	16.412	23.640	7.404	8.912	7.324
Yabancı Ziyaretçi (bin kişi)	20.214	11.501	6.689	14.710	20.169	7.116	6.965	6.087
Rusya (bin kişi)	2.784	1.237	601	2.008	2.901	987	991	923
Almanya (bin kişi)	2.690	1.463	572	1.851	2.761	954	990	817
İngiltere (bin kişi)	1.906	735	304	1.449	1.790	611	639	540
Turizm Geliri (milyon USD)	23.349	13.788	9.494	16.284	24.047	7.543	9.011	7.494
Turizm Geliri (yıllık % değişim)	3,9	14,8	5,6	8,2	3,7	1,6	3,5	6,2
Turizm Gideri (milyon USD)	1.874	2.131	2.448	2.760	2.479	892	819	768
Turizm Gideri (yıllık % değişim)	-22,5	-10,4	37,6	41,1	32,3	29,9	29,5	38,4
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	3,9	3,9	4,0	4,1	4,0	4,1	4,0	4,0
Takipteki Krediler Oranı (%)	1,6	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1

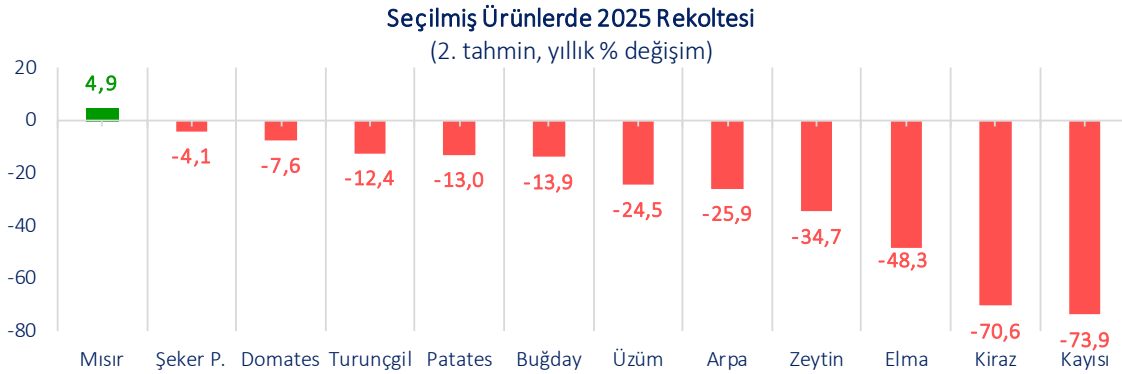
İhracat (yıllık % değişim)		Tarım ÜFE (yıllık % değişim)		İşlenmemiş Gıda Enflasyonu (yıllık % değişim)		Küresel Tarımsal Emtia Fiyatları (reel, yıllık % değişim)	
2024	-1,2	2024	46,9	2024	62,6	2024	-3,7
2025 Ç2	-6,9	2025 Ç2	35,7	2025 Ç2	33,6	2025 Ç2	4,4
2025 Ç3	-19,6	2025 Ç3	44,3	2025 Ç3	32,7	2025 Ç3	3,8

Nisan ayında yaşanan zirai don ile yaz mevsiminde görülen kuraklığın yurt içinde tarımsal üretime olumsuz etkileri TÜİK tarafından yayımlanan 2025 Bitkisel Üretim 2. Tahmini'ne yansımıştır. Buna göre, yıllık bazda üretimin meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde %30,4, tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde %10,4 sebzelerde %0,8 gerilediği öngörülmektedir.

Olumsuz iklim olaylarından en fazla etkilenen ürün grubunu oluşturan meyvelere bakıldığında, üretimin bu yıl kayısında %73,9, kirazda %70,6, elmada %48,3 ve şeftalide %46,1 azalacağı tahmin edilmektedir. Ayrıca, zeytin (%34,7) ve üzüm (%24,5) de üretimin bir önceki yıla göre önemli ölçüde gerilemesi beklenen meyveler arasında yer almaktadır. Turunçgillerde ise rekolte tahminlerinin ürün bazında ayrıştığı izlenmektedir. 2025 yılında limon üretiminin %35 civarında daralması beklenirken, mandalina ve greyfurt rekoltesinin önceki yıla göre arttığı öngörülmektedir.

Tahıllar ve diğer bitkisel ürünler grubuna bakıldığında, toplam rekoltenin %25'ini oluşturan buğday için üretim kaybının %13,9 seviyesinde olduğu, buna karşılık mısır üretiminin sınırlı bir artış kaydettiği öngörülmektedir. Sebze grubunda ise domates (%7,6) ve baklagillerde (%5,7) kayda değer rekolte kaybı beklenmektedir.

Sektördeki olumsuz koşullar nedeniyle 2025'in 3. çeyreğinde tarımsal üretim %12,7 ile 2001'in 4. çeyreğinden bu yana yıllık bazda en hızlı şekilde daralmıştır.

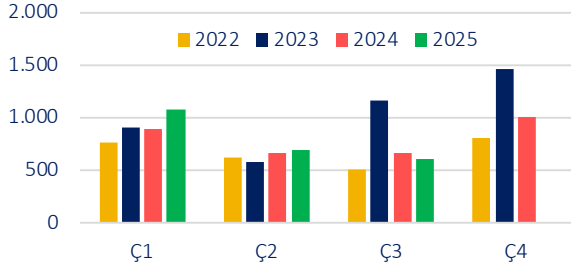

Kaynak: TÜİK

Zirai don ve kuraklık nedeniyle yaşanan rekolte kaybının etkileri yılın üçüncü çeyreğinde dış ticaret rakamlarında da gözlenmiştir. Bu dönemde tarım sektörünün ihracatı yıllık bazda %19,6 daralmıştır. Sektörün ihracatında en belirgin düşüş yıllık %27,2 ile çok yıllık bitkilerde kaydedilirken; tek yıllık bitkilerin ihracatı da %9,0 oranında gerilemiştir. Ocak-Eylül döneminde tek yıllık bitkilerin ihracatı ilk çeyrekte gözlenen hızlı yükselişin etkisiyle yıllık bazda %7,0 artarken, çok yıllık bitkilerde %10,5 daralmıştır. Tarım sektörünün ithalatı ise üçüncü çeyrekte yıllık bazda %15 oranında artmıştır.

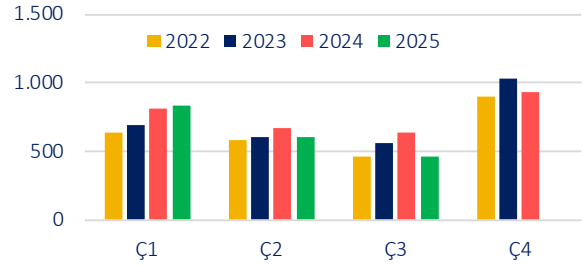
2025'te yıl geneline yayılan düşük rekolteye bağlı olarak yurt içinde arz ve talep dengesini korumayı amaçlayan önlemler devreye alınmıştır. 8 Kasım'da yürürlüğe giren Cumhurbaşkanlığı kararına göre, gümrük vergisinden muafiyet sağlayan tarife kontenjanları arpa ve mısır ithalatı için 700 bin tondan 1 milyon ton düzeyine çıkarılmıştır. Öte yandan, Eylül ayında Ticaret Bakanlığı yıllık bazda %60'ı aştığı tahmin edilen rekolte kaybı nedeniyle fiyatların çok hızlı yükseldiği Antep fıstığı için geçici ithalat izni verirken; limon ve elmayı ihracı kayda bağlı ürünler listesine dâhil etmiştir.

Tek Yıllık Bitkisel Ürünlerin İhracatı
(milyon USD)

Kaynak: TÜİK

Çok Yıllık Bitkisel Ürünlerin İhracatı
(milyon USD)

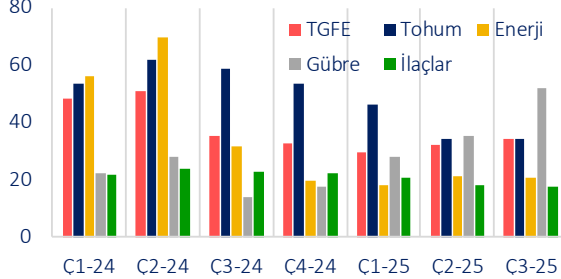

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) Eylül'de aylık %2,16, yıllık %34,60 oranında artmıştır. Girdi fiyatlarındaki artış yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 1,2 puan artarak %34,3 seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde yıllık enflasyon tohum, yem, tarımsal ilaç ve enerji gibi alt kalemlerde ılımlı seyrederken, gübrede hızlı yükselerek %51,7 düzeyine ulaşmıştır.

2025'in üçüncü çeyreğinde, tarımda yıllık enflasyon (Tarım-ÜFE) girdi fiyatlarındaki artış paralelinde %44,3 ile son 5 çeyreğin en yüksek düzeyine çıkmıştır. Yayımlanan son veri olan Ekim ayı gelişmelerine göre Tarım-ÜFE aylık bazda %4,00, yıllık bazda %45,40 artarken; 12 aylık enflasyon da %38,83 ile yüksek seviyelerini koruyarak tarımda maliyet artışının sürdüğünü işaret etmiştir. Bununla beraber, Eylül'de %5,5, Ekim'de %4,5 yükselerek rekolte kaybının tüketiciye yansıdığını gösteren işlenmemiş gıda fiyatları Kasım'da rekoltede iyileşme ve yüksek bazın da etkisiyle %3,3 gerilemiştir.

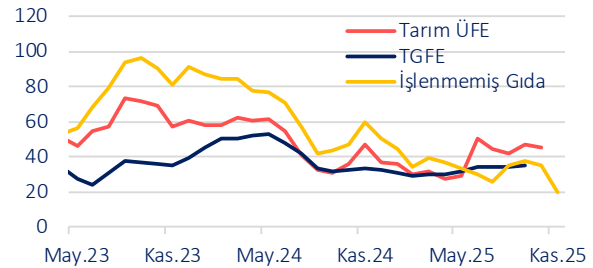
Gübre fiyatlarının küresel ölçekte yukarı yönlü bir seyir izlediği ve bunda da ağırlıklı olarak ticaret savaşları ve jeopolitik gelişmeler ile Avrupa Birliği'nin karbon yoğun ürünlere ek maliyet getiren düzenlemelerinin etkili olduğu görülmektedir. Çin'in bazı gübre ürünlerinin ihracatına Ekim'de getirdiği kısıtlama dikkate alındığında, gübre fiyatlarının önümüzdeki dönemde yükseliş trendini sürdürmesi beklenmektedir.

TGFE ve Seçilmiş Alt Kalemler
(yıllık % değişim)

Kaynak: TÜİK

Gıda Enflasyonu
(yıllık, %)

Temel Göstergeler

	2024		2025					
	Ç3	Ç4	Ç1	Ç2	Ç3	Temmuz	Ağustos	Eylül
Büyüme (reel, GSYH alt kalemi)	3,3	7,9	-0,7	-5,5	-12,7	-	-	-
İhracat (milyon USD)	1.761	2.679	2.488	1.721	1.417	418	465	534
İthalat (milyon USD)	2.119	2.209	3.591	4.134	2.436	1.061	709	666
İhracat (yıllık % değişim)	-13,2	-12,2	8,3	-6,9	-19,6	-26,0	-17,2	-15,9
İthalat (yıllık % değişim)	-17,5	-8,7	27,9	33,9	15,0	25,1	8,3	8,3
Tarım-ÜFE (yıllık % değişim)	34,6	39,7	32,2	35,7	44,3	44,3	41,6	46,8
Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (yıllık % değişim)	35,4	32,7	29,7	31,9	34,3	34,2	34,1	34,6
İşlenmemiş Gıda Enflasyonu (yıllık % değişim)	47,3	52,3	39,0	33,6	32,7	25,8	34,9	37,5
FAO Gıda Fiyat Endeksi (reel, yıllık % değişim)	-1,9	4,1	5,0	4,4	3,8	5,4	4,7	1,3
Sektörel Kredilerdeki Payı (%)	6,8	7,2	7,4	7,3	7,2	7,3	7,2	7,1
Takipteki Krediler Oranı (%)	0,4	0,4	0,5	0,6	0,8	0,8	0,8	0,9

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler

Bölüm Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Berkay Arık

Uzman Yardımcısı

berkay.arik@isbank.com.tr

Seda Aydın Güleç

Birim Müdürü

seda.gulec@isbank.com.tr

Utkan İnam

Uzman Yardımcısı

utkan.inam@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin

Müdür Yardımcısı

asli.sat@isbank.com.tr

Oğulcan Delil

Uzman Yardımcısı

ogulcan.delil@isbank.com.tr

E. Büşra Take

Müdür Yardımcısı

busra.take@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.